

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Corinto

Xmaⁿndyee nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Corinto

¹ Maja Pablo, cwiluiindyō apóstol cwentaa' Jesucristo na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ nc'e na l'ue ts'om Ty'oōts'om. Nquii nn'aaⁿya Sóstenes matseijomñê ñ'eⁿdyō na matseiljeiya cartawaañe. ² Matseicwanoⁿya juuna' ndaaⁿ 'o nn'aⁿ na cwiluiindyō' tmaaⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿyo' tsjoom Corinto, 'o na maqueⁿñōōⁿ cwentaaⁿaⁿ nc'e Cristo Jesús, na jndaⁿ tqueeⁿñê na calajomndyō' ñ'eⁿñê, ndo' mati ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿquiayuucheⁿ na cwilcwii'na xuee' Ta Jesucristo, na cwiluiñê na matsaⁿ'ntjoom jona ndo' mati jaa. ³ Nquii Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om ñequio Ta Jesucristo catio'naaⁿndyena 'o. Quiana na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' jo ndaaⁿ.

Matio'naaⁿñe Ty'oōts'om nn'aⁿ nc'e Cristo

⁴ Ñequii'cheⁿ mañequia na quianl'uaa' Ty'oōts'om cantyja 'naⁿyo' ee naya na matseixmaaⁿ na mañequiaaⁿ na cwito'ñoom'yo' cantyja 'naaⁿ Jesucristo. ⁵ Ndo' nc'e na matseitjoom'na' 'o ñ'eⁿñê, mañequiaa Ty'oōts'om na la'xmaⁿyo' cha'tso nnom na mateijndeina' 'o jo nnoom, cha'tso na cwicandaaⁿ na cwila'teinco'yo' ñ'oom'm ndaaⁿ nn'aⁿ ndo' ñequio

na cwila'noⁿya'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ. ⁶ Ndo' na luaa', juu ñ'oom cantyja 'naaⁿl Cristo teitquioo' na mayuu' juuna' cantyja 'naⁿyo'. ⁷ Ndo' na ljo', titseitjoona' 'o meiⁿcwii nnom na mañequiaa Ty'ooots'om cha cwicandaā cwil'a'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ yocheⁿ na cwimeⁿndo'yo' na nncuee' xuee quia na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo. ⁸ Nquii Ty'ooots'om wjaañequiaaⁿ najnda'yo' na cwindye'ntjom'tyeⁿyo' nnoom. Ndo' wjaach'eeⁿ na ljo' hasta na nncue'ntyjo xuee na nncwjee'nnda' Jesucristo na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ. Quia jo' nleitquioo' na tatjaa'naⁿ jnaⁿ cwicwila'xmaⁿyo'. ⁹ Ty'ooots'om ñequii'cheⁿ matseicañaāⁿ ñ'oom na jnda' tjoom'm na cjoom'm, ndo' manquiityeeⁿ jnda' tqueeⁿñê 'o na calajomndyo' ñequio Jnaaⁿ Jesucristo na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa.

Nn'aⁿ tsjoom Corinto na cwila'yu' titjoom' m'aⁿna

¹⁰ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa, ñequio najndeii na cwiluiiñê matseity'oondyo' ndaa'yo' na c'om'yo' na tjoom' m'aⁿyo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu', tanc'om'yo' na meiⁿtoⁿ ñ'eⁿndyena. C'om'yo' na ñecwiixjeⁿ nquiu'yo' ñ'eⁿndyena. ¹¹ Luaa' matsjoō ndaa'yo' 'o nn'aⁿya ee joo nn'aⁿ waa' Cloé jnda' jluena nooⁿya na m'aⁿntiaa'ndyo' ñequio ntyjee'yo' na cwilayu'. ¹² Luaa' waa na ñe'catsjoō cantyja 'naaⁿl ñ'oomwaa', ñ'eeⁿndyo' 'o na cwindu'yo': “Ja matseijomndyo' cantyja 'naaⁿl Pablo”; nt'omndyo' 'o: “Ja ñ'eⁿ Apolos”; ndo' nt'omndyo': “Ja ñ'eⁿ Pedro”; ndo' nt'omndyo': “Ja

ñ'eⁿ Cristo". ¹³ ¿Aa nts'aa^heⁿna' na mat^on'ñe Cristo? Ndo' ja Pablo, ¿aa ty'ioom nn'aⁿ ja ts'oom'naaⁿ cwenta'yo'? Oo, ¿aa ñequio xueeya teits'oomndyo'? ¹⁴ Quianl'uaa' Ty'o^ots'om na macanda Crispo ñ'eⁿ Gayo na seits'oomndyo, tjaa'naⁿ nt'omndyo' 'o na seits'oomndyo, ¹⁵ cha tjaa 'ñeeⁿ ndaa nntso na ñequio xueeya seits'oomndyo jom. ¹⁶ Ndo' je' macjaañjoom' ts'o^on na mati seits'oomndyo Estéfanos ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ. Meiⁿ tileicjaañjoom'ti ts'o^on aa m'aⁿ nt'omndyo' 'o na seits'oomndyo. ¹⁷ Ee nchii ty'iom Cristo ts'iaaⁿ ja na catseits'oomndyo nn'aⁿ. Jñoom ja na catseicandiiya nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe añmaaⁿna, meiⁿ nchii nts'aaya ts'iaaⁿñeeⁿ ñequio ñ'oom na jnd^o' n'om nn'aⁿ, ee xeⁿ naljo', juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, tjaa'naⁿ najndeii na matseixmaⁿna'.

Cristo cwiluiñê najndeii Ty'o^ots'om ñequio na jnd^o' ts'om

¹⁸ Ndaa nn'aⁿ na cwi'ootsuundye añmaaⁿ, juu ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Cristo ts'oom'naaⁿ, nquiuna ticajdana', saa jo ndaa jaa na matsaacalui'n'maaⁿndyo, tseixmaⁿna' ñ'oom najndeii cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om. ¹⁹ Cha'xjeⁿ matseicandii ñ'oom'm na teiljeii:

Nn'aⁿ na jeeⁿ jndye nqui,
 nnts'aa na catyuii' na jnd^o' n'omna,
 ndo' juu na jeeⁿ cwila'noⁿna, nnts'aa na cwe'
 ts'iaaⁿndyo juu jo'.

²⁰ Nc'e luaa' tso ljeii'ñeeⁿ, ¿yuu l'ueñe ts'aⁿ na jeeⁿ jnd^o' ts'om ndo' mati ts'aⁿ na jndye matsei'naaⁿ ndo' ñequio ts'aⁿ na jeeⁿ ya matseitjoom'

ñ'oom? Ee jnda tq^{en} Ty'oots'om cha'tso na jndo' n'om nn'aⁿ, cwe' ts'iaaⁿndyo jona'. ²¹ Nc'e na jndo' ts'om Ty'oots'om, sei'nooⁿoⁿ na nquiee nn'aⁿ tsjoomnancue tixocata'jnaaⁿ'na jom cantyja 'naaⁿ na jndo' n'omna, jo' chii majaawee' ts'oom na nncwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ cwe' cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm na cwiñequia nn'aⁿ, meiiⁿ cwitjeii'na cwenta na juuna' ñ'oom na ticajnda tseixmaⁿ'na'.

²² Nn'aⁿ judíos cwitaⁿna na nnty'iaandaana cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ na tixocaluina' na cwe' najndei nquii ts'aⁿ cha nla'yu'na. Saã nn'aⁿ na nchii judíos, jona cwil'uee'ndyena ñ'oom na nntseijndo'tina' n'omna cha na nla'yu'na, ²³ saã jâ cwiñequiaayâ ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Cristo ts'oom'naaⁿ. Ñ'oom'ñeeⁿ tia nquiu nn'aⁿ judíos ndo' nn'aⁿ na nchii judíos cwitjeii'na cwenta na jeeⁿ cje tseixmaⁿ'na'. ²⁴ Ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ma'maⁿ Ty'oots'om, meiiⁿ nn'aⁿ judíos oo meiiⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ tsjaaⁿ, macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, ndo' na cwiluiñe na jndo' ts'oom. ²⁵ Ee juu na ndoo' nquiu nn'aⁿ na tseixmaⁿ'na' na tixcwe mach'ee Ty'oots'om jndo'ti ts'oom na luaa' mach'eeⁿ, nchiiti juu na jndo' n'om nn'aⁿ, ndo' juu na cwitjeii'na cwenta na tijneiⁿ na tquiaaⁿ na luaa' tjom Cristo, juu jo' ma'moⁿ'na' na jndeiityeeⁿ, nchiiti cha'tso najnda na la'xmaⁿ nn'aⁿ. ²⁶ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', queⁿyo' cwenta na ma'maⁿ Ty'oots'om 'o meiⁿ tijndyendyo' cwitjeii' nn'aⁿ cwenta na la'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na jndo' n'om, tijndyendyo' cwiluiindyo' nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindy^e, tijndyendyo' tuiindyo' nda nn'aⁿ na tyandy^e. ²⁷ Ee macwjiñe Ty'oots'om nn'aⁿ

cwentaaⁿlaⁿ na tijndo' n'om cha catseijnaaⁿna' nn'aⁿ na ndoo' nquiuna na jndo' n'om nquieena. Ndo' macwjii'ñê cwentaaⁿaⁿ nn'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiindyé cha cantseijnaaⁿna' nn'aⁿ na waa na jnda la'xmaⁿ. ²⁸ Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue macwjii'ñê nn'aⁿ cwentaaⁿaⁿ na cje la'xmaⁿ, macwjii'ñê nn'aⁿ na ticuee' n'om nt'omcheⁿ nn'aⁿ, nn'aⁿ na cwitjeii' nt'omcheⁿ cwenta na tjaa yuu l'uendye. Nmeiiⁿ mach'eeⁿ cha' m'moⁿna' na joo nn'aⁿ na nquiu na t'maⁿ la'xmaⁿ ticjaaquiee' cantyja 'naaⁿna. ²⁹ Cha'tso nmeiⁿ mach'eeⁿ cha meiⁿcwii ts'aⁿ tincwji's'añe tincwji'scuñe cheⁿnquii jo nnoom. ³⁰ Manquiiyeeⁿ jnda s'aaⁿ na tjoom' cwiluiindyó' cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, ndo' cantyja 'naaⁿ jom cwicanda'yo' na jndo' n'om'yo', ndo' na m'aⁿyo' na tjaa jnaⁿ cwila'xmaⁿyo', ndo' na maqueñⁿooⁿ 'o na lju' n'om'yo' jo nnoom, ndo' na cwilui'n'maaⁿndyo'. ³¹ Cha'xjeⁿ na matseicandii ñ'oom'm na teiljeii: “Xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na ñe'catseis'aañe cheⁿnquii, cwji's'aaⁿ Ty'oⁿots'om cantyja na mach'ee ñ'eⁿñê.”

2

Cristo jñoom ts'oom'naaⁿ

¹ Saa 'o nn'aⁿya na cwila'yú'yo', quia tuacañⁿooⁿya 'o na ññequiaya ñ'oom na mayuu' na ticaliu nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oⁿots'om, nchii seinⁿya ndaa'yo' ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ meiⁿ nchii ñ'oom na jeeⁿ ca'naaⁿ na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na jndye ñ'oom nquiu. ² Xjeⁿñeeⁿ tyeⁿ tyom'aaⁿ ts'oⁿ na ñe'cwii ñ'oom na ññequiaya ndaa'yo', ndo' cantyja 'naaⁿ nquii Jesucristo, saa ñequii'cheⁿ

cantyja 'naaⁿ¹ na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ.
³ Ñet'oo^{ny}a quii'ntaa^{nyo}' na tijndo, tyoteindyo na tyocat'ua na aa nncjaacañjoom' ts'iaaⁿ na nnts'aa.
⁴ Saa quia tyoñequiaya ñ'oom' Ty'oots'om ndaa'yo', nchii seinaⁿ ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, tqiuoo' na nquii Espíritu ñequio najndeii na matseixmaaⁿ teil'uee'ñê ñ'oom'ñeeⁿ. ⁵ Luaa' tuii cha juu na cwila'yuy'ya n'om'yo' c'oomna' cantyja 'naaⁿ¹ najndeii na matseixmaⁿ Ty'oots'om, nchii cwe' nc'e juu na jndo' n'om nn'aⁿ.

Nc'e Espíritu Santo, cwijaantyyoo' n'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ¹ Ty'oots'om

⁶ Saa jo ndaa nn'aⁿ na queeⁿ n'om na cwila'yuy'ya n'om, cwilanaa^{ny}â ñ'oom na jndo n'oo^{ny}â, saa juuna' titseijomna' cha'na juu na jndo' n'om nn'aⁿ tsjoomnancue, meiⁿ nchii cha'na ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ na la'xmaⁿ n'iaaⁿ, na juu jo' wjaantycwii cantyja 'naaⁿna. ⁷ Ee já cwilanaa^{ny}â ñ'oom na jndo' ts'om Ty'oots'om. Teiyoticheⁿ wanty'iuu' tyom'aaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na ntyjeeⁿ na caliu nn'aⁿ juuna'. Ee cwitjoocheⁿ na nlqueeⁿ tsjoomnancue saa jnda seijndaa'ñê na nnto'ñoo^{ny}a na nlui'n'maa^{ndyo}. ⁸ Nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyee n'iaaⁿ tsjoomnancue t'icala'nqⁿ¹na cantyja 'naaⁿ¹ na luaa' seijndaa'ñê Ty'oots'om. Ee xeⁿ jla'nqⁿ¹na na Jesús cwiluiiñê nquii na matsa'ntjom yuu na tjacantyja na jeeⁿ nei'ncoo', quia jo' t'ixocaty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. ⁹ Naⁿ¹ñeeⁿ tjoomna cha'xjeⁿ na matseineiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii. Matsona':

Joo nn'aⁿ na jnda nquiu Ty'oots'om,

jnda seijndaa'ñê jndye nnom cwentaana na tja-cantyja na ya na meiⁿjom tyoonty'iaa nn'aⁿ. Meiⁿ tyoondyena cantyja 'naaⁿ joo jo', majndeiiticheⁿ na nnc'oom' n'omna chiuu la'xmaⁿna'.

¹⁰ Nquii Espíritu Santo t'mooⁿ ñ'oommeiⁿ ndaaya, ee jom mal'uetcuuñê cha'tso, hasta ñ'oom na t'maⁿti na matsei'noⁿl nquii Ty'ooots'om.

¹¹ Cantyja 'naaⁿl ts'aⁿ, ¿'ñeeⁿ nntsei'noⁿl chiuu m'aaⁿl ts'om cwiicheⁿ ts'aⁿ? Macanda nquii ntyjii. Maluaa' waa cantyja 'naaⁿl Ty'ooots'om, macanda nquii Espíritu na cwiluiiñê ntyjii chiuu m'aaⁿl ts'oom. ¹² Jaa tyooto'ñooⁿya juu na m'aaⁿl n'om nn'aⁿ na tyoola'xmaⁿna cantyja 'naaⁿl Ty'ooots'om. Jaa cwito'ñooⁿya Espíritu na mañequiaaⁿ cha nndaq nla'nooⁿl'a cha'tso na cwe'yu na mañequiaaⁿ na cwicandaaya. ¹³ Quia cwilanaaⁿya cantyja 'naaⁿl ñ'oommeiⁿl, cwiwil'uee'ndyô ñ'oom na ma'moⁿ Espíritu ndaayâ, nqueⁿ na cwiluiiñê Ty'ooots'om, nchii ñequio ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ cantyja na jndo' n'om nquiee. Ndo' na luaa', cwiwil'uee'ndyô ñ'oom na matseijndaa'ñê Espíritu na cwit'mooⁿya ndaq nn'aⁿ na la'xmaⁿna jom.

¹⁴ Saa ts'aⁿ na ticaluiiñê cwentaa' Ty'ooots'om titseiñ'oom'ñê ñ'oom na matseijndaa'ñê Espíritu na cwiluiiñê ee ndoo' ntyjii tsaⁿñeeⁿ na cwe' ñ'oom na til'ue jooa'. Ee manda ts'aⁿ na matseixmaⁿ cantyja 'naaⁿl Espíritu, juu nndaq nntsei'noⁿl. ¹⁵ Saa ts'aⁿ na matseixmaⁿ Espíritu nndaq nntsei'noⁿl ñ'oommeiⁿl, meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ ts'aⁿ na wanaaⁿ na nntso na tixcwe mach'eeⁿ. ¹⁶ Ee ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii matsona': “¿'Ñeeⁿ ts'aⁿ jnda sei'noⁿl chiuu na m'aaⁿl ts'om Nquii na cwiluiiñê

na matsa'ntjom jaa? ¿Ñeeⁿ ts'aⁿ nnda^a nntseijndo'
ts'oom?" Saa jaa laxmaa^{ny}a juu na m'aaⁿ ts'om
Cristo.

3

*Cwiluiindyō nn'aⁿ na cwila'x'iaa'ndye ñ'eⁿ
Ty'oots'om*

¹ Cautyja 'na^{ny}a, 'o nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo',
tîcanda^a nntseina^{ny}a ñ'oom cautyja 'naaⁿ Cristo
nda^a'yo' cha'xjeⁿ na ma'moⁿ ts'aⁿ juuna' ndaa
nn'aⁿ na la'xmaⁿ Espîritu. Tcaⁿna' na nntseina^{ny}a
juuna' ndaa'yo' na cha'cwijom cwiluiindyō'
cautyja 'naaⁿ tsjoomnancue, cha'cwijom ndaa
yonch'uu. ² Ee yo'ndaa tileicanda^a nntquiina
sei'. Jona macanda^a ndaatsuu' tsondyeena
cwiwena. Maluaa' matseijomna' cautyja 'naⁿ
'o. 'O tileicala'noⁿ'yo' ñ'oom' Ty'oots'om na
jndei'tina', ee tyooquiee n'om'yo' cautyja 'naaⁿaⁿ.
Ndo' meiⁿ je' tileicala'noⁿ'yo' ñ'oom'm na
jndei'tina'. ³ 'O ndicwaⁿ la'xmaⁿ'yo' cautyja 'naaⁿ
tsjoomnancue. Ee na cwila'taa' n'om'yo' nc'iaa'yo'
ndo' cwila'ntja'ndyo' ñ'eⁿndyena, ma'moⁿna' na
tjaa na matseichuii'na' 'o ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ
cautyja 'naaⁿna'. ⁴ Ee quia cwiindyō' 'o nntso:
“Ja matseijomndyo cautyja 'naaⁿ Pablo”, ndo'
cwiicheⁿ nntso: “Ja matseijomndyo cautyja 'naaⁿ
Apolos”, ma'moⁿna' na la'xmaⁿ'yo' cha'xjeⁿ nn'aⁿ
tsjoomnancue.

⁵ Ja Pablo ¿ñeeⁿ cwiluiindyō? Ndo' ¿ñeeⁿ
cwiluiiñe Apolos? Ñequii'cheⁿ cwiluiindyō
nn'aⁿ na cwindya'ntjoo^{ny}â nnom Jesucristo
na cautyja 'naa^{ny}â jla'y^u'yo' ñ'eⁿñê. Cwii
cwiindyō ñel'aayâ ts'iaaⁿ na tquiaaⁿ ndaayâ.

6 Ts'iaaⁿ na s'aa matseijomna' cha'cwijom ts'aⁿ na manom'. Ndo' ts'iaaⁿ na s'aa Apolos matseijomna' cha'cwijom ts'aⁿ na matseicandaa' ntjom. Saa nquii Ty'ooots'om mach'eeⁿ na tjaanajndei ts'iaaⁿñeeⁿ. 7 Ndo' na luaa', meiⁿ juu ts'aⁿ na manom' tit'maⁿ cwiluiiñe, meiⁿ ts'aⁿ na matseicandaa'. Nquii Ty'ooots'om t'maⁿ cwiluiiñê ee jom mach'eeⁿ na wjaanajndei ts'iaaⁿñeeⁿ. 8 Juu ts'aⁿ na manom' ñequio ts'aⁿ na matseicandaa', ñe'cwii xjeⁿ cwiluiindyena. Ndo' nquii Ty'ooots'om nntioml'uaaⁿ ts'aⁿ cantyjati na jnda ñejndi'ntjom nnoom. 9 Ee jâ cwe' cwila'xmaaⁿyâ nn'aⁿ na cwilajomndyô ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooots'om, ndo' 'o la'xmaⁿ'yo' tyuaaⁿ'aⁿ, la'xmaⁿ'yo' cha'cwijom w'aa na mach'eeⁿ. 10 Cantyja 'naaⁿ'na', ja cwiluiindyô cha'cwijom luañetquiee na seijndaa'ñe Ty'ooots'om na maquaⁿ tsiaⁿtsjo' ndo' cwiicheⁿ ts'aⁿ matseicandaa'ñe w'aa nacjoo' juuna'. Saa cwii cwii ts'aⁿ queⁿñe cwenta cantyja 'naaⁿ' ts'iaaⁿ na mach'ee. 11 Ee tjaa 'ñeeⁿ ts'aⁿ na ndaa nlqueⁿndyô cwiicheⁿ ts'iaaⁿtsjo' ñequio tsiaⁿtsjo' na waa, na juu jo' tseixmaⁿ'na' Jesucristo. 12 Saa tiñe'cwii nnom 'naⁿ na cwileil'uee'ndye nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ nacjoo' tsiaⁿtsjo'ñeeⁿ. Ee ts'aⁿ na xcwee'ya ts'om na mandi'ntjom nnom Ty'ooots'om, matseijomna' ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ cha'cwijom cwii w'aa na cwiluiina' ñ'eⁿ s'om cajaan, oo ñ'eⁿ s'om xuee, oo ñ'eⁿ ljo' na jeeⁿ jnda. Saa ts'aⁿ na tixcwee' ts'om na mandi'ntjom nnom Ty'ooots'om, matseijomna' ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ cha'cwijom cwii w'aa na cwiluiina' ñ'eⁿ n'oom, oo ñ'eⁿ neiiⁿ'jnda, oo ñ'eⁿ n'oomljooto'. 13 Juu xuee quia na nncu'xeⁿ

Ty'oots'om nn'aⁿ, nleitquioo'ya chiuu tseixmaⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'ee cwii cwii ts'aⁿ. Juu xuee'ñeeⁿ t'maⁿ chom nncuaa, jo' jo' m'mooⁿna' chiuu tseixmaⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'ee cwii cwii ts'aⁿ. ¹⁴ Jo' chii xeⁿ tilco ts'iaaⁿ na tyoch'ee ts'aⁿ, waa naya na nlo'ñoom cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na jnda ñes'aaⁿ. ¹⁵ Saa xeⁿ nlco ts'iaaⁿñeeⁿ, nntsuuñê cantyja 'naaⁿ juuna'. Nqueⁿ nlui'n'maaⁿñê, saa cwe' ñetomti jo'. Ndo' na luaa' nntjoom nntseijomna' cantyja 'naaⁿaⁿ cha'cwijom na nc'uaa' chii jluii'ñê naquii' chom.

¹⁶ ¿Aa ticaliu'yo' na 'o cwiluiindyoy' waa' Ty'oots'om ndo' na m'aaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om'yo'? ¹⁷ Xeⁿ na m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntseityuii' waa' Ty'oots'om, nntseityueeⁿeⁿ tsaⁿñeeⁿ ee lju' cwiluiiñe juuna', ndo' mancjo'yo' cwiluiindyoy' w'aa'ñeeⁿ.

¹⁸ Meiⁿcwiindyoy' 'o tinquiu'nn'aⁿñe cheⁿnquii cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na matseitiuu na jndo' ts'om cha'xjeⁿ nquiee nn'aⁿ tsjoomanancue cwitjeii'na cwenta, c'oom juu cha'na ts'aⁿ na meiⁿchjoo tijndo' ts'om, cha mayuu'cheⁿ nntseixmaaⁿ ts'aⁿ na jndo' ts'om. ¹⁹ Ee juu na cwitjeii' nn'aⁿ tsjoomnancue cwenta na jndo' n'omna, Ty'oots'om macwjeeⁿeⁿ cwenta na ntjeiⁿ jo'. Ee waa ñ'oom'm na teiljeiina' na matsona': "Nnt'uii Ty'oots'om nn'aⁿ ñequio mañejuu na jndo' n'omna". ²⁰ Ndo' waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "Nqueⁿ na cwiluiiñê na catsa'ntjoom jaa mantyjeeⁿ joo ñomtiuu 'naaⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, cwe' ts'iaaⁿndyoy' joona'." ²¹ Nc'e na ljo', tintjei's'andyoy'

na majndaa' ts'aⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿñe. Ee cha'tso na matseijndaa'ñe Ty'o^ots'om la'xmaⁿna' cwenta'yo'. ²² Meiiⁿ nnc^o Pablo, oo nquii Apolos, oo nquii Pedro, cha'tsondyô cwiluiindyô na cwindya'ntjooⁿyâ ndaa'yo'. Ee cha'tso na s'aa Ty'o^ots'om m'aaⁿna' cwentaaya. Cautyja na cwitando^oa tsjoomnancuewaañe matseixmaⁿna' naya 'naaⁿya ee na cwito'ñooⁿya na cwitando^oa ñ'eⁿñê. Mati cautyja na cwiwjaaya matseixmaⁿna' naya 'naaⁿya, nc'e cautyja 'naaⁿ jo' cwitsaaquiaa'a cañoom'luee. Cha'tso na cwiwinooⁿya je' ñequio na quia wjaawe'cañoomna' cwila'xmaⁿna' na nnteijndeiina' jaa. ²³ Ndo' 'o m'aⁿyo' cwentaa' Cristo ndo' jom cwiluiiñê cwentaa' Ty'o^ots'om.

4

Ts'iaaⁿ na maty'iom Jesucristo apóstoles

¹ Jo' chii catjei'yo' cwenta cautyja 'naaⁿyâ na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom Cristo, ndo' na cwit'mooⁿyâ ndaa nn'aⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na wanty'iuu' tyom'aⁿna'. ² Juu ts'aⁿ na waa cwii ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ, macaⁿna' na cwitquioo' cautyja 'naaⁿaⁿ na cwiluiiñê ts'aⁿ na matseicanda. ³ Saa cautyja 'naⁿya, ticwjaa'ndyo cwenta chiuu waa na 'o cwitjei'yo' cwenta cautyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿya oo chiuu nquiu nt'omcheⁿ. Meiⁿ ticu'xaⁿ cheⁿnnc^o cautyja 'naⁿya. ⁴ Juu na m'aaⁿ ts'o^on tica'moⁿna' aa waa na matseitjoondyo, saa meiiⁿ na ljo' tica'moⁿna' na tjaa jnaⁿya. Nquii Ty'o^ots'om nncu'xeeⁿ ja. ⁵ Nc'e na luaa', cwitjocheⁿ na nncwjee'nnda' Ta

Jesús, tintjei'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaa'yo'. Ee xjeⁿñeeⁿ nnts'aaⁿ na nleitquioo'ya 'naⁿ na cwe' wanty'iuu' cwil'a nn'aⁿ ñequio joo 'naⁿ na cwila'jndaa'ndyena naquii' n'omna. Quia jo' ññequiaa Ty'o^ots'om nnom cwii cwii ts'aⁿ cha'xjeⁿ na matsona'.

⁶ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', matseinaⁿya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cantyja 'naⁿya ñ'eⁿ Apolos cha nnteijndeiina' 'o, ndo' cha cantyja 'naaⁿya nntsaala'noⁿ'yo' na tincwinom'yo' ñ'oom na teiljei, ndo' cha meiⁿcwii ts'aⁿ tincwji's'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'o^ots'om cha nnts'aana' na ticwentyjo 'naaⁿ cwiicheⁿ. ⁷ Ee ¿chiiu waa cantyja 'naⁿ na mach'eena' ntyji' na jndandyu'ti' nchiiti cwiicheⁿ? Ndo' ¿cwaaⁿ cwii nnom na matsei'xmaⁿ na nchii nquii Ty'o^ots'om mañequiaaⁿ na matsei'xmaⁿ jo'? Ndo' xeⁿ cwe' jnda' naya'ñeeⁿ, ¿chiiu na matseis'andyu' na cha'cwijom tiyuu' na jnda' juuna'?

⁸ Mach'eena' na nquiu'yo' na la'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na tyandye. Cha'cwijom tjaa meiⁿcwii na macaⁿtina' 'o. Cha'cwijom na cwiluiindy^o' nn'aⁿ na cwitsa'ntjom, meiiⁿ na ticañ'aaⁿya. Toom cwe' na mayuu' cwiluiindy^o' nn'aⁿ na cwitsa'ntjom cha mati já nla'jomndyô jo' ñ'eⁿndyo'. ⁹ Mach'eena' ntyjii na maqueⁿ Ty'o^ots'om já apóstoles na wanty'iaa'ndyotyaa^{yâ} na cha'tsondye nn'aⁿ. Matseijomna' cantyja 'naaⁿya cha'cwijom nn'aⁿ na jnda teijndaa' na nncwje na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ ndo' nnty'iaa ángeles. ¹⁰ Cwitjeii' nn'aⁿ cwenta na já na cwiñequiaayâ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo la'xmaaⁿya nn'aⁿ na ntjeiⁿndye saa 'o cwitjei' cheⁿncjo'yo' cwenta na la'xmaⁿ'yo' na jeeⁿ jndo'

n'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ. Cwitjei'yo' cwenta na tileicjaanjoom' cwil'aayâ saa 'o jeeⁿ cwijaanjoom' cwil'a'yo'. Cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ 'o saa jâ ticuee' n'omna. ¹¹ Hasta xjeⁿ je', waa xjeⁿ na matseitjoona' na nntquiaayâ ndo' na nncwaaayâ ñequio liaa na nlcwaa'â. Jndye ndii' cwicachoo'â, ndo' meiⁿ tjaa'naⁿ w'aaya. ¹² Cwiwijndyaayâ na cwil'aayâ ts'iaaⁿ. Quia cwitioo nn'aⁿ ñ'oomwi' cjooyâ, cwitaaⁿyâ na catio'naaⁿñe Ty'ooots'om joona. Quia cwileintyjona jâ, cwila'quii n'ooⁿyâ. ¹³ Quia cwila'neiⁿ nn'aⁿ ñ'om taa' ts'om nacjooyâ, cwila'joom'na jâ cha'cwijom to' na niom nnom tsjoomnancue saa cwit'ooⁿyâ ñequio ñ'oom ya. Hasta xjeⁿ je' cwil'a nn'aⁿ na cwila'xmaaⁿyâ cwii na jeeⁿ ts'iaaⁿ.

¹⁴ Nchii cwe' matseiljeiya ñ'oommeiⁿ cha catseijnaaⁿna 'o saa cha na nntseijndo'na' n'om'yo' nc'e na cwiluiindyoy' ntseindaaya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya 'o. ¹⁵ Ee meiiⁿ na aa m'aⁿ qui meiⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿna cantyja 'naaⁿ! Cristo ndaa'yo', saa ti-jndye lotye'yo' m'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ na cwila'yuya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'ooots'om, ja cwiluiindyoy' tsotye'yo' nc'e ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ. ¹⁶ Jo' chii matseijndo'a n'om'yo', cal'a'yo' cha'xjeⁿ na quits'aaya.

¹⁷ Jo' chii majñooⁿya Timoteo na m'aⁿyo', cwiluiiñê jndaaya na jeeⁿ matseicañaⁿ ndo' na jnda ntyjiiya jom, jom nnts'aaⁿ na nncjaañjoom' n'om'yo' chiuu waa na jom'aaⁿ na matseixmaⁿya cwentaa' Cristo Jesús cha'xjeⁿ na ma'mooⁿ ndaa nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ. ¹⁸ Ñ'eeⁿndyoy' 'o na cwilas'andyoy'

cheⁿncjo'yo' na cwindu'yo' na tixocjonty'iannda'a 'o. ¹⁹ Saa tyuaa' nncjocandoo'a 'o xeⁿ l'ue ts'om Ta Jesús, ndo' quia ljo'cheⁿ nljeiya chiuu n'om naⁿñeeⁿ na luaa' cwil'ana, nljeiya chiuu tseixmaⁿ ñ'oom na cwila's'andyena. ²⁰ Ee juu na ma'moⁿna' na matseixmaⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom Ty'oots'om jom, xocwitquioo' jo' cwe' nc'e ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ, nleitquioo' jo' cantyja 'naaⁿ na aa matseixmaaⁿ najndeii na cwiluiiñe Ty'oots'om. ²¹ ¿Chiuu nl'ue n'om'yo' na cats'aa? ¿Aa nncjocandoo'a 'o na nntseitia'a 'o, oo aa nnc'ooⁿya na wi' ts'ooⁿya 'o, ñequio na jeeⁿ jnda ntyjiia 'o?

5

Catjei'yo' ts'aⁿ na m'aaⁿya ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu

¹ Waa ñ'oom na cwiindyo' 'o mañ'oom tsondyee t'maⁿ ndo' na ljo' meiⁿ nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndye Ty'oots'om tiquil'ana na luaa'. ² Ndo' 'o cwitjei' cheⁿncjo'yo' cwenta na jeeⁿ cwila'candaⁿndyo' meiⁿ tatiato nquiu'yo' na luaa' waa. Matsona' na catjei'yo' tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿyo' na luaa' mach'eeⁿ. ³ Meiiⁿ na tic'ooⁿndyo ñ'eⁿndyo', saa cantyja 'naaⁿ espíritu 'naⁿya m'aaⁿya ñ'eⁿndyo', ñequio xuee' Ta Jesucristo jnda tu'xaⁿya ts'aⁿ na luaa' mach'ee. ⁴ Quia cwitjomndyo' na nla't'maaⁿndyo' Ty'oots'om ja nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo' cwe' cantyja 'naaⁿ espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio juu najndeii na matseixmaⁿ Ta Jesús nnc'oomna' ñ'eⁿndyo'. ⁵ Ndo' na luaa', la'xmaⁿyo' na catio'yo' tsaⁿñeeⁿ l'ō Satanás cha cwí'ndaa' seiiⁿeⁿ saa nlui'n'maaⁿñe espíritu 'naaⁿaⁿ quia na nncwjee'nnda' Ta Jesús.

6 Tixcwe na cwitjei'yo' cwenta na jeeⁿ cwila'canda^a'ndyo' jo nnom Ty'o^ots'om ndo' na cwiljaya n'om'yo' na luaa' waa quii'ntaaⁿ'yo'. ¿Aa ticaliu'yo' na meiiⁿ ñechjoowi' ndaaljo' matseicandeei'na' cha'waa tsqueeⁿtyoo'? 7 Jo' chii catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ' cha'tsoñ'eⁿ na la'xmaⁿ'na' ndaaljo' tquie na matsei'ndaa'na' 'o cha nntseijomna' 'o tyoo' na tuina' ñ'eⁿ tsqueeⁿtyoo' xco na tjaa ndaaljo' tjaquiee' na cwicwa' nn'aⁿ judíos xuee Pascua, na juu tyoo'ñeeⁿ cwiluiindyó'. Ee Cristo cwiluiñê Catsmaⁿ chjoo cwentaaya cantyja 'naaⁿ' xuee Pascua 'naaⁿ'ya. Jla'cuee' nn'aⁿ jom ndo' tueeⁿeⁿ cwentaaya. 8 Jo' chii matsona' na calajomndyo^o xuee Pascua ñequio na xcwee' n'o^oya ndo' na mayuu'a, na joo jo' la'xmaⁿ'na' cha'cwijom tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Nchii nlajomndyo^o xuee Pascua'ñeeⁿ ñequio ndaaljo' tquie na tseixmaⁿ'na' na quie' n'o^oya ndo' natia na cwil'aaya.

9 Ñequio cwiicheⁿ carta'ñeeⁿ tsjooya na tilajomndyo' ñequio nn'aⁿ na cwe' m'aⁿ'ya ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ. 10 Saa ñ'eⁿ carta'ñeeⁿ nchii ñe'catsjooya na catjei'ndyo'ñ'eⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ tsjoomnancue na cwe' m'aⁿ'yana ñequio nn'aⁿ oo na m'aⁿ'na na cwila'queeⁿ n'omna 'naaⁿ' cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo na jeeⁿ ya cwinquio'nn'aⁿ'na n'iaana cha nnda^a ntjeii'na 'naaⁿ nañeeⁿ oo ñ'eⁿ joo nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Ee xeⁿ tilajomndyo' ñequio nn'aⁿ na laxmaⁿ nmeiⁿ', nlcaⁿ'na' na calui'yo' tsjoomnancue. 11 Ñ'oom na l'ue ts'o^o na cala'n^o'yo' cantyja 'naaⁿ' carta'ñeeⁿ, ts'aⁿ na

matso na matseyiu' ñ'eⁿ Jesucristo, meiⁿchjoo tilajomndyo' ñ'eⁿñê xeⁿ m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa'ndyo', oo queeⁿ ts'oom 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo matseit'maaⁿñê 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, oo cantuñê, oo tsaⁿ candii jom, oo mach'ueeⁿ. Meiⁿ na nlcwa' ñequio ts'aⁿ na matseixmaⁿ nmeiⁿ til'a'yo'. ¹² Titseixmaⁿya na nncu'xaⁿya nn'aⁿ na tyoola'yu'. Ncjo'yo' la'xmaⁿ'yo' na nntu'xeⁿ'yo' nn'aⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo'. ¹³ Nquii Ty'o^oots'om nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu'. Quia jo' catjei'yo' ts'aⁿ jnaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

6

Ticaty'iomyana' na nlquaaⁿya ñ'oom cjoonci'aaya

¹ Quia cwiindyo' 'o waa ñ'oom na malein'oomna' juu ñequio cwiicheⁿ x'iaa' na matseyiu', ¿chiiu na cwiqueⁿ'yo' ñ'oom tsaⁿñeeⁿ jo nnom jwe na nchii ts'aⁿ na matseyiu'? Cwa nchii ncjo'yo' na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om nla'jndaa'ndyo' ñ'oom'ñeeⁿ. ² ¿Aa ticaliu'yo' na joo nn'aⁿ na cwiluiindye cwentaa' Ty'o^oots'om nntu'xeⁿna nn'aⁿ tsjoomancue? Ndo' nc'e na nntu'xeⁿ'yo' nn'aⁿ tsjoomnancue, ¿chiiu na tileicandaa nntu'xeⁿ'yo' ñ'oommeiⁿ na cwe' cwantindyo joona'? ³ ¿Aa ticaliu'yo' na nntu'xaaⁿya ángeles? Ndo' nc'e na ljo', majndeiticheⁿ nndaⁿ nla'jndaa'ndyo' ñ'oom na mat'uiina' jaa yuu na ticjaañjoom' na cwil'aaya je'. ⁴ Jo' chii xeⁿ niom ñ'oom na maleichuuna' 'o ñequio nn'aⁿ'yo' na cwilayu', caty'iom'yo' ts'iaaⁿñeeⁿ nn'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na tit'maⁿ la'xmaⁿ

na catu'xeⁿna ñ'oom 'naⁿ'yo'. ⁵ Matsjoo na luaa' cha catseijnⁿaaⁿ'na' o'. ¿Aa nnts'aacheⁿ'na' na tjaa'naⁿ meiⁿñecwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na jndo' ts'om na nntseijndaa'ñê ñ'oom na maleichuuna' 'o? ⁶ ¿Aa maxjeⁿ maty'iomyana' na cwiqueⁿ'yo' ñ'oom cjoo' cwii nn'aⁿ'yo' na mati matseyiu'? Jo' chii cwitjomndyo' jo ndaa nn'aⁿ na cwitu'xeⁿ ñ'oom, meiiⁿ na joona nchii nn'aⁿ na cwila'yu'.

⁷ Juu na cwila'ntja'ndyo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu' ma'moⁿ'na' na t'maⁿ waa na cwila'tjooⁿndyo'. Yati caljoya n'om'yo' nawi' na cwil'ana 'o, meiiⁿ na cwinty'ueena 'naⁿ'yo'. ⁸ Saa 'o xuii' na cwil'a'yo', mancjoondyo' cwita'wi'yo' nn'aⁿ'yo' na cwila'yu' hasta cwinty'uee'yo' 'naaⁿna. ⁹ ¿Aa ticaliu'yo' na joo nn'aⁿ na cwiñequiandy^e cantyja 'naaⁿ' natia ticalaxmaⁿ'na cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om? Tiñe'quio'nn'aⁿndyo' cheⁿncjo'yo' cantyja 'naaⁿ' ñ'oomwaañe. Nn'aⁿ na cwe' cwitjomndyeyana ñ'eⁿ nn'aⁿ na tyoo'uncona, tixocala'xmaⁿ'na cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om, meiⁿ nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, meiⁿ nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿ nn'aⁿ, meiⁿ naⁿnom na cwe' ñ'eⁿ ntyjenom m'aⁿ, ¹⁰ meiⁿ nn'aⁿ na cwinty'uee, meiⁿ nn'aⁿ na queeⁿ n'om 'naaⁿ' cwiicheⁿ ts'aⁿ, meiⁿ naⁿcandyee, meiⁿ nn'aⁿ na cwitioñ'oom nn'aⁿ, meiⁿ nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ ts'aⁿ cha nndaⁿ ntjeii'na 'naaⁿ'aⁿ. ¹¹ Ñ'eeⁿ'ndyo' 'o na ñe'jla'xmaⁿ'yo' nmeiⁿ' cwitjoocheⁿ na nla'yu'yo', saa'je' jnda tmaⁿ'ndyo', jnda tqueⁿ'ndyo Ty'o^ots'om 'o, jnda tqueeⁿ 'o na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ'yo' ñequio xuee' Ta Jesucristo ndo' cantyja 'naaⁿ' nquii

Espíritu na cwiluiiñe Ty'oots'om cwentaaya.

Maqueⁿlju' Ty'oots'om seii' ts'aⁿ

¹² Waa ñ'oom na cwilue nn'aⁿ: “Wanaaⁿ na nnts'aa meiⁿljo'cheⁿ na l'ue ts'ooⁿ”. Mayuu' na ljo', saa ticha'tso mateijndeina' ts'aⁿ. Ñ'oom na mayuu' wanaaⁿ na nnts'aa yuu na l'ue ts'ooⁿ saa ticatsona' na cwii na mats'aa nlqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' ja. ¹³ Mati cwilue nn'aⁿ: “Juu nantquie tseixmaⁿna' cwentaa' tsiaa' ts'aⁿ, ndo' tsiaa' ts'aⁿ tseixmaⁿna' cwentaa nantquie.” Ñ'oom na mayuu' jo', saa we nnom nmeiⁿ nnts'aa Ty'oots'om na nndyuena'. Saa nchii tqueeⁿ seii' ts'aⁿ na cwe' luaa' nnc'oom ñ'eⁿ cwiiⁿcheⁿ ts'aⁿ, tqueeⁿ seii'a na laxmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ na matsaⁿntjoom, ndo' jom m'aaⁿ cwentaa' seii'a. ¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ na tqiaaⁿ na wando'xco Jesús mati ñeⁿquiaaⁿ na nntandoo'xcooya nc'e najndeiⁿ na cwiluiiñê.

¹⁵ ¿Aa ticaliu'yo' na juu seii'yo' laxmaⁿna' cwii taⁿ seii' Cristo? ¿Aa maty'iomna' na nntseitjooⁿa juuna' ñ'eⁿ cwii yuscu na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ? Meiⁿchjoo ticaty'iomna' ¹⁶ ¿Aa ticala'noⁿyo' quia na matseitjoom'ñe ts'aⁿ ñequio sculjaa', ñe'cwii sei' laxmaⁿna? Ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “Wendye joona, ñe'cwii sei' la'xmaⁿna.” ¹⁷ Ndo' na luaa' waa, quia na matseijom'ñe ts'aⁿ ñequio Ta Jesús, ñe'cwii cwiluiiñe tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê.

¹⁸ Cha'cwijom na jndeiⁿ maleinom ts'aⁿ cha na ticat'uii cwii na teincuu' jom, maluaa' cal'a'yo' na tic'om'ya'yo' ñ'eⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa'. Ee nt'omcheⁿ jnaⁿ na mach'ee ts'aⁿ ticat'uiina' seiiⁿeⁿ,

saa ts'aⁿ na matseitjoom'ñe ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa', matseicw'aa'ñê jnaⁿ seiiⁿeⁿ. ¹⁹ ¿Aa ticaliu'yo' na cwiluiiñe seii'yo' wats'om cwentaa' Espíritu Santo na m'aaⁿ quii' n'om'yo' na jnda tquiaa Ty'oots'om na c'oom ñ'eⁿndyo'? Jo' chii ticalaxmaⁿ'yo' na ññequiandyo' na nl'a seii'yo' yuu na queeⁿ n'omna'. ²⁰ Ee jnda seijnda Ty'oots'om 'o ñequio cwii na jeeⁿcheⁿ ndya' jnda. Jo' chii laxmaⁿ'yo' na cala't'maaⁿ'ndyo' jom ñequio seii'yo' ñequio espíritu 'naⁿ'yo' ee na we ndii' jona' la'xmaⁿ'na' cwentaaⁿ'aⁿ.

7

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na jnda t'unco

¹ Ndo' je' maw'o ñ'oom na cwita'x'e'yo' nooⁿ nacjoo' carta na jla'cwanom'yo'. Ñecuaa meiiⁿ ticoco tsa^{ns}'a, ² saa jnaaⁿ na jeeⁿ cwe' luaa' cwic'eeⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana, jo' chii yati cwii cwii tsa^{ns}'a cocoom ndo' mati cwii cwii tsa^{ns}cu c'oom saaⁿ'aⁿ. ³ Nquii tsa^{ns}'a waa cwii nnom na matseixmaaⁿ na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ scoom'm ndo' mati tsa^{ns}cu waa cwii nnom na matseixmaaⁿ na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ saaⁿ'aⁿ. Wendyena quiandyen ntyjeena ndaana na cala'candaaⁿ'ndyena ñ'oomwaa'. ⁴ Tsa^{ns}cu titseixmaaⁿ na nntseintycwii'ñê nnom saaⁿ'aⁿ ee saaⁿ'aⁿ tseixmaⁿ cwenta jom, meiⁿ tsa^{ns}'a titseixmaaⁿ na nntseintycwii'ñê nnom scoom'm ee scoom'm tseixmaⁿ cwenta jom. ⁵ Cwe' jo' tintseintycwii'ñe ts'aⁿ nnom saaⁿ'aⁿ, nnom scoom'm saa ñequii'cheⁿ wanaaⁿ na nla'ljondyo' xeⁿ waa ñ'oom na jnda t'maⁿ'yo' na ñ'e'calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om. Saa nchii na jndye xuee, tints'aana' na

tileicala'quii n'om'yo' ndo' na ljo' nnts'aa Satanás na nla'tjoondyo'.

6 Luaa' waa na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', saa tintjei'yo' cwenta na tseixmaⁿna' ñ'oom na matsa'ntjomna'. 7 Cantyja 'naⁿya toom cwe' cha'tso naⁿnom laxmaⁿna cha'na ja, saa tiñe'cwii xjeⁿ na mañequiaa Ty'oots'om na laxmaaⁿya. Ee ñ'eeⁿ nn'aⁿ waa cwii nnom na la'xmaⁿ, ndo' nt'omcheⁿ cwiicheⁿ ljo la'xmaⁿ.

8 Ndaa joo naⁿnom na tyoo'unco ndo' mati joo yolcu na jnda ljondye, matsjoo na yati caljoo'ndyena na ñenquieena cha'na m'aaⁿ ja luaañe. 9 Saa xeⁿ tileicwiquii n'omna na m'aⁿ ñenquieena, ñecuaa, c'uncona, ee yati na m'aaⁿ ts'aⁿ na we caⁿ, nchiiti na cwe' matseiqueeⁿ ts'oom na ñe'c'oom ñ'eⁿ ts'aⁿ.

10 Saa ndaa 'o na jnda tma'co'yo', luaa waa ñ'oom na matsa'ntjomna', nchii cwe' ñ'oom 'ndyo ja, ñ'oom 'ndyoo nquii Ta Jesús jo': juu scuu' ts'aⁿ ticatoⁿñê ñequio saaⁿaⁿ. 11 Saa xeⁿ ma'ñeeⁿ saaⁿaⁿ, ticwanaaⁿ na ncoconnaaⁿaⁿ, matsona' na caljoyaandyennda'na. Ndo' mati juu saaⁿaⁿ, tint-seityuii' ljeii 'naaⁿna.

12 Ndaa nt'omndyo' 'o na jnda t'unco'yo', luaa matsjoo nncō, nchii matsa'ntjom Ta Jesús na caluii na ljo', xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na matseyu' saa scoom'm tyootseyu' ndo' tsaⁿñeeⁿ cwiljoya ts'om na m'aaⁿ ñ'eⁿñê, tintoⁿñê ñequio scoom'm.

13 Ndo' cwii yuscu na matseyu', xeⁿ saaⁿaⁿ tyootseyu', saa cwiljoya ts'om na cwiljoo'ñe ñ'eⁿñê, tintseityueeⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿñe. 14 Ee maqueⁿndyoo Ty'oots'om saa' yuscu na tyootseyu' nc'e na cwiluiiñê saa' yuscu na matseyu'.

Ndo' mati maqueⁿñooⁿ scuu' ts'aⁿ na tyootseyiu' nc'e saaⁿ'aⁿ tseixmaⁿ ts'aⁿ na matseyiu'. Ee xeⁿ nchii na luaa' waa, quia jo' nda joona nla'xmaⁿ cha'na nda nn'aⁿ na tyoola'yu', saā na mayuu' maqueⁿna' nda joona cantyja 'naaⁿ' tmaaⁿ' cwen-taa' Ty'o^ots'om. ¹⁵ Saā xeⁿ juu ts'aⁿ na tyootseyiu' ñe'catseyueeⁿ'eⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ saaⁿ'aⁿ oo scoom'm, quia jo' ñecuaato na ca'ñeeⁿ. Quia na luaa' waa maxjeⁿ til'aaya na jndei'na' na caljoo'ñe ts'aⁿ. Ee Ty'o^ots'om l'ue ts'oom na ticachooya tia' ñequio nn'aⁿ w'aaya. ¹⁶ Ee ¿chiiu ntyji'yu' 'u tsaⁿscu na matsei'yu' na jnda tma'co' na xocatsei'yu' sa' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿ'? Ndo' mati 'u tsaⁿs'a na matsei'yu' na jnda tma'co', ¿chiiu ntyji'yu' na xocatseyiu' scu' cantyja 'naⁿ'?

Tilajndaqaya na nlachuii'a na tyolaxmaa'ya

¹⁷ Ticwii cwiindyo' 'o, caljoya ts'om chiiu waa na jnda tquiaa Ty'o^ots'om na matseixmaⁿ quia na t'maaⁿ juu. Luaa' waa ñ'oom na mañequiaaya ndaa nn'aⁿ cha'tso ntmaaⁿ' nn'aⁿ na macwjeeⁿ'eⁿ cwen-taaⁿ'aⁿ. ¹⁸ Quia na t'maaⁿ 'u, ¿aa jnda tuii 'naaⁿ sei' cha'xeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos yonom ndana? Tintse-ichui' na luaa' waa. Ndo' xeⁿ aa tyooluii 'naaⁿ sei' quia na t'maaⁿ 'u, tacaⁿna' na caluii na ljo'. ¹⁹ Ee ticateijndeina' ts'aⁿ xeⁿ na tuii 'naaⁿ'ñeeⁿ tjaaⁿ'aⁿ meiiⁿ xeⁿ ticaluiina'. Ñ'oom na jndati na catse-icanda ts'aⁿ ñ'oom na matsa'ntjom Ty'o^ots'om. ²⁰ Jo' chii meiⁿquia cwii nnom na matseixmaⁿ ts'aⁿ quia na t'maⁿ Ty'o^ots'om jom, jo' jo' caljoya ts'oom. ²¹ ¿Aa cwiluiindyu' ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ quia na t'maaⁿ 'u? Tinc'oom' ts'om' na ljo', saā xeⁿ nncju'naaⁿ'ñena' na nndyaandyu', cwa catsa' na

ljo'. ²² Ee ts'aⁿ na m'aaⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ quia na t'maⁿ Ty'o^ots'om jom na catseyoom'm ñ'eⁿ Ta Jesús, je' cwiluiiñe ts'aⁿ na jnda seicandyaa'ñê. Ndo' maljoyu cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ quia na t'maⁿ Cristo jom, je' cwiluiiñe ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnoom. ²³ Juu ñequio na seijnda Ty'o^ots'om 'o, jeeⁿ ndya' jnda jo'. Jo' chii tiñequiandyo' na laxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. ²⁴ Quia jo' 'o nn'aⁿya, cwii cwiindyoyo' caljoya ts'om chiuu waa na tyotseixmaⁿ xjeⁿ na t'maⁿ Ty'o^ots'om juu.

Nn'aⁿ na tyoonc'unco ndo' yolcu na jnda ljondye

²⁵ Ñ'oom na cwita'x'ee'yo' no^o cantyja 'naaⁿ yolcu na tyoo'unco, tjaa'naⁿ ñ'oom na matsa'ntjom Ta Jesús ja cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Saaⁿ nc'e na matseixmaⁿya ts'aⁿ na wi' ts'oom, ntyjii na ndaaⁿ nla'ñ'oom'ndyo' ñ'oom na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. ²⁶ Cwe' nc'e jndye nnom quich'eenaa' tiempomeiiⁿ, jo' chii macwjii'a cwenta na yaticheⁿ caljoo'ñe ts'aⁿ cha'xjeⁿ na jnda teijnoom'm. ²⁷ Xeⁿ m'aaⁿ scu', tintseyuyuii' ljeii na tma'co' jom. Saaⁿ xeⁿ tjaa'naⁿ scu', tical'ue' ts'aⁿ na nluiiñe scu'. ²⁸ Saaⁿ xeⁿ aa mma'co', tjaa'naⁿ jnaⁿ naljo'. Ndo' mati cwii yuscundyua, tjaa' jnaaⁿ xeⁿ ncoco. Ee jndye nnom nawi' quich'eenaa' na nntjoom nn'aⁿ na nnc'unco ndo' ñe'cateijndeiya 'o na tincwinom'yo' joona'.

²⁹ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', luaa waa na ñe'catsjooya: Jnda teitsioo' xuee na nncwjee'nnda' Cristo. Nc'e na ljo' joo nn'aⁿ na jnda t'unco, c'omna cha'cwijom tjaa'naⁿ lcuuna, tjaa'naⁿ s'aana. ³⁰ Joo nn'aⁿ na m'aⁿ na chjoo' n'om,

c'omna cha'xjeⁿ quia waa xuee. Ndo' joo nn'aⁿ na m'aⁿ ncuee, c'omna cha'cwijom m'aⁿna na chjoo' n'omna. Ndo' nn'aⁿ na cwilajnda 'naⁿ c'omna cha'cwijom nchii 'naaⁿna jo'. ³¹ Ndo' joo nn'aⁿ na cwiwil'uee'ndye 'naⁿ na cwila'xmaⁿ cantyja 'naaⁿl tsjoomnancuewaañe, matsona' na c'omna cha'cwijom na ticajnda nquiuna ljo' la'xmaⁿna', ee juu na matseixmaⁿ tsjoomnancuewaañe mawjaantycwiina'.

³² Til'ue ts'o^on na jndye ñomtiuu nc'om'yo', ee ts'aⁿ na tjaa'naⁿ scuu', m'aaⁿl ts'oom chiuu nnc'oom jo nnom Ta Jesús, na nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿñe, ³³ saa ts'aⁿ na m'aaⁿ scuu', m'aaⁿl ts'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na macaⁿna' cha neiiⁿl scoom'm ñ'eⁿñê. ³⁴ Ndo' na luaa' waa, tiñecwii m'aaⁿl ts'oom. Ñecwii xjeⁿ mat'uiina' cantyja 'naaⁿl yuscu na tjaa'naⁿ saa' ñequio yuscu ndyua na tyoococo. Joonaa m'aaⁿl n'omna cantyja 'naaⁿl ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ta Jesús, na ññequiandyen'eⁿna na la't'maaⁿlndyena jom cantyja 'naaⁿ seiina ñequio espíritu 'naaⁿna. Saa yuscu na jnda mam'aaⁿ saa', m'aaⁿl ts'oom cantyja 'naaⁿl 'naⁿ na macaⁿna' ndo' ñequio chiuu na nnc'oom cha nncjaawee' ntyjii saaⁿl aⁿ ñ'eⁿñê.

³⁵ Nchii matsjoo ñ'oommeiⁿl ndaa'yo' ee tical'ue ts'o^on na nnc'unco'yo' saa cha na nnteijndeina' 'o ndo' cha na xcwee' n'om'yo' na nndye'ntjom'yo' nnom Ta Jesús.

³⁶ Ñ'oom na jndu'yo' na m'aaⁿ cwiindyoyo' 'o na m'aaⁿ nomjnda na jnda jaawinom'na' na ndyuañe ndo' 'u na tsotyeeⁿ jnda mamatseitiuu' na ya xeⁿ nncocotoom, maxjeⁿ ya na nluii na ljo'. Ee nchii jnaⁿl na nntsa' na ljo'. ³⁷ Saa xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ

na jnda seijndaa'ñe naquii' ts'om na xonquiaa na nncoco nomjnda, ee na manty'iaa' na ticaⁿna', ya cats'aa na ljo'. ³⁸ Quia jo' ya mach'ee ts'aⁿ na maw'o ñomcaa' jnda, saā yati mach'ee juu ts'aⁿ na matseiljo nomjnda.

³⁹ Yuscu na m'aaⁿ saa', mat'uiiⁿteⁿna' juu ñ'eⁿñê yocheⁿ na wando' tsaⁿñeeⁿ. Saā xeⁿ nncue' tsaⁿñeeⁿ, wanaaⁿ na ncoconnaaⁿ'aⁿ ñ'eⁿ meⁿquia ts'aⁿ na l'ue ts'oom, macanda ñequii'cheⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na matseyu'. ⁴⁰ Saā matseitiuu yati mach'eeⁿ xeⁿ na nljoo'ñê na ñenqueⁿ. Luaa' m'aaⁿ ts'o^o cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa' ndo' mantyjii na matseixmaⁿya Espíritu na cwiluiiñe Ty'o^ots'om.

8

Nantquie na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a

¹ Je' nnc'o^ya ñ'oom na cwita'xe'yo' cantyja 'naaⁿ seii quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Ñ'oom na mayuu' na cha'tsondyo cwiluiindy^o nn'aⁿ na jndo' n'o^oya cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', ndo' juu jo' wjan'oomna' jaa na c'o^oya na s'andyo, lcundy^o. Saā juu na m'aaⁿya na jnda nquiuyya nn'aⁿ, mateijndeiina' na tsaanajnda^ya na cwila'yuu'a. ² Ts'aⁿ na matseitiuu na jndye waa na jndo' ts'om, tyootsei'noⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿna' na caljeii. ³ Saā nquii ts'aⁿ na jnda ntyjii ñequio Ty'o^ots'om, mawajnaⁿ'aⁿ tsaⁿñeeⁿ.

⁴ Cantyja 'naaⁿ aa wanaaⁿ na nntquie'yo' seii quioo' na cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a,

cwila'nooⁿla na meiⁿcwii tjaa ljo' la'xmaⁿ joona' ee maxjeⁿ macanda nqueⁿ m'aaⁿ. ⁵ Ee cañoom'luee ñequio tsjoomnancue jndye nnom na maniom na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ na cwiluena na t'maⁿ ñ'oom la'xmaⁿ, saa joona' nchii nquii Ty'ooots'om cwiluiindyena'. Ndo' na mayuu' na jndye 'naⁿ maniom na cwilue nn'aⁿ “Ta” ndaana', ndo' cwituee'ndyecjena cantyja 'naaⁿ joona'. ⁶ Saa cantyja 'naaⁿ jaa nmeiiⁿ ñecwii Ty'ooots'om m'aaⁿ, ndo' jom cwiluiñê Tsotyaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ jom cha'tso na maniom, jom tqueeⁿ jo', ndo' nc'e jom, jo' na m'aaⁿya. Ndo' mati ñecwii m'aaⁿ na cwiluiñê na matsaⁿntjom jaa, nquii Jesucristo. Cha'tsoti na maniom, cwim'aⁿna' nc'e nqueⁿ, mandii ñ'aaⁿ jaa.

⁷ Saa ticha'tsondye nn'aⁿ cwila'noⁿna na ljo' ee jnda ljeii'na' na cwila't'maaⁿndyena cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, ndo' quia cwicwa'na nantquie'ñeeⁿ, cwitjeii'na cwenta na cwila't'maaⁿndyena juuna'. Ndo' nc'e na tyoowijndo' n'omna cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, jo' chii juu na m'aaⁿ n'omna tseixmaⁿna' cwii na jnda t'aa'na' na cwajndii.

⁸ Ee nchii cwe' aa macwa' ts'aⁿ nantquie'ñeeⁿ, oo, aa ticwaaⁿa'na' joona', jo' na macjaawee' ntyjii Ty'ooots'om jom. Meiⁿ nchii na jeeⁿ ya nn'aⁿndyotyaaⁿ xeⁿ cwicwaa'a joona', oo nchii nn'aⁿ na tiann'aⁿndyotyaaⁿ xeⁿ ticwaa'a joona'.

⁹ Saa cal'andyo' cwenta na juu luaa' na wanaaⁿ na c'om'yo', titseixmaⁿna' cwii na nnts'aana' na nntseitjooñe cwii nn'aⁿyo' na cachjoo matseyu'.

¹⁰ Ee xeⁿ 'u na ntyji' chiuu wanaaⁿ na nntsa', mawacatyene' cwii joo yuu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, ndo' cwii ts'aⁿ na tityeⁿ na matseyu' nty'iaaⁿa' 'u jo', nndaⁿ nnts'aana'

na mache' na luaa', nnc'omt'maaⁿñe ts'oom na mati lcwaaⁿaⁿ 'naⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ ty'ooñeeⁿ. ¹¹ Ndo' na luaa', juu na matsei'noⁿ na wanaaⁿ na ljo' mache', nntsei'ndaa'na' juu nn'aⁿ na tityeⁿ matseyiu', na mati tue' Cristo cwentaaⁿaⁿ. ¹² Quia laa'ti' cwil'a'yo' ñequio joo nn'aⁿyo' na tit'maⁿ cwilayu'ya n'om, cwila'tjoondyo' ndaana na cwila'ñ'eeⁿndyo' n'omna. Ndo' mati cwilaxmaⁿyo' jnaⁿ jo nnom Cristo. ¹³ Jo' chii xeⁿ cantyja 'naaⁿ na macwa'a cwii nnom nantquie na cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, xeⁿ jnaaⁿ jo' matseitjoñe cwii nn'aⁿya na matseyiu', quia jo' tajom cwinlcwaa'nnda'a juuna' cha tintseilcwe'tya'na juu nn'aⁿya.

9

Ts'aⁿ na cwiluiñe apóstol, waa najndeii na matseixmaaⁿ

¹ Joo na wanaaⁿ na l'a apóstoles, mati ja tseixmaⁿ jo' ndo' chiuu waa na laxmaⁿna, mati jo' matseixmaⁿya. Jnda nty'ianoⁿya Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, ndo' 'o cwiluiindyoy' cwentaaⁿaⁿ nc'e ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿyo'. ² Nnda nnts'aana' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ cwi'tjeii'na cwenta na ticaluiindyoy' apóstol, saa jo ndaa' 'o matsona' na cwiluiindyoy' na ljo' ee juu na cwila'yu'yo' ma'moⁿna' na ljo'.

³ Ndaa joo nn'aⁿ na cwilue na nchii cwiluiindyoy' apóstol, luaa waa ñ'oom na matseilcwa'a ndaana. ⁴ Waa na matseixmaⁿya na wanaaⁿ na nnc'o'ñoy' na macaⁿna' na nlcwaa'a ndo' na nlcwaya, ⁵ ndo'

mati wanaaⁿ na nncjaañ'eⁿ cwii yuscu na matseiyu' quia jonquiaya ñ'oom naya cha'xjeⁿ cwil'a nt'omcheⁿ apóstoles, ñequio ntyjee nquii Ta Jesús ndo' mati Pedro. ⁶ Ndo' ¿aa m'aaⁿ n'om'yo' na cwe' macandā nquii Bernabé ñ'eⁿndyo ja na ticatsona' na nnteixe'yo' já? ⁷ Ee ¿'ñeeⁿ sondaro na cwe' nquii matseicatsuu 'naⁿ na macaⁿna' juu na macaa ndia'? Ndo' ¿'ñeeⁿ ts'aⁿ na manom' cwii ntjom l'oo uva na tiquii taa'na'? Ndo' ¿'ñeeⁿ ts'aⁿ na mateix'e canmaⁿ na tic'uu ndaatsuuyo'? ⁸ Meiⁿ ticala'tiuu'yo' na cwe' tomti ñ'oom na m'aaⁿ n'om nn'aⁿ na macwjiia. Ee ljeii na tquiaa Ty'o^oots'om nnom Moisés, majo'ti matsa'ntjomna'. ⁹ Ee naquii' libro'ñeeⁿ teiljeii: “Tintjaa'ndyo' bosa ndyuee quioo'ndyo yocheⁿ na cwil'a'yo' ts'iaaⁿ.” Saaⁿ meiiⁿ na ljo' teiljeii, nchii macandā ma'moⁿna' na cwe' cantyja 'naaⁿ quioo'ndyo ñjom ts'om Ty'o^oots'om. ¹⁰ Nc'e na m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿya, jo' chii teiljeii ñ'oomwaa'. Naya 'naaⁿya na teiljeiina', ee juu ts'aⁿ na matseindyaa tyuaa ñequio juu ts'aⁿ na macwja' lqueeⁿ, cwil'ana ts'iaaⁿmeiⁿ na ntyjaa' n'omna na nleil'uee'ndyena na cwiwe'. ¹¹ Jo' chii nc'e na jndā jno^on'â tsjaaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu naquii' ntaaⁿyo', ticwinom'na' na ñequia'yo' na cwitaaⁿyâ ndaaⁿyo' chjoowi' 'naⁿyo' cha'cwijom cwii na jndā tue'. ¹² Nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ndaaⁿyo' cwil'ana na cateijndei'yo' joona. Ndo' majndeiticheⁿ já wanaaⁿ na cateijndei'yo'.

Meiiⁿ na wanaaⁿ na ntaaⁿyâ na cal'a'yo' na ljo', saaⁿ meiiⁿjom ndii' tyool'uuyâ. Ee cwila'quii n'ooⁿyâ naquii' na cwitjooⁿyâ cha ticatseitsaaⁿñena' na ya tsandye'yo' ñ'oom'

Ty'ooots'om. ¹³ 'O manquiu'yo' nquiee ntyee cwentaa nn'aⁿ judíos na cwindye'ntjom naquii' wats'om t'maⁿ cwitquiina seii quioo' na cwila'cwjeena na cwiñequia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'ooots'om. Wanaaⁿ na cwitquiina sei'ñeeⁿ ee jo' jo' waa tio t'maⁿ yuu cwindye'ntjomna nnoom. ¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ cwicandaa naⁿñeeⁿ 'naⁿ na cwiwil'uee'ndyena, maluaa' sa'ntjom Ta Jesús na joo nn'aⁿ na cwiñe'quia ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ nnto'ñoomna ljo' na macaⁿ'na' joo na nc'e ñ'oom'm na cwiñe'quiiana. ¹⁵ Saa meiⁿjom ndii' tyoocaⁿ'a na ñequia'yo' ljo' na macaⁿ'na' ja, meiⁿ nchii matseiljeiya ñ'oomwaañe cha nnteijndei'yo' ja. Ee yati ntyjii meiiⁿ na aa nc'io na tintsuu nayawaañe na cantyja 'naaⁿ jo' matseis'andyo.

¹⁶ Saa tyoocwji's'andyo na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ooots'om ndaa'yo' ee ts'iaaⁿ'ñeeⁿ matseixmaⁿya. Ndo' jeeⁿ nty'iaa'ndyo xeeⁿ ticatse-icandaya juuna'. ¹⁷ Jo' chii xeⁿ mañequiaya ñ'oom nc'e na l'ue ts'oqⁿ nncq, matsona' na nncwan-tjoⁿ, saa xeⁿ mats'aa na ljo' nc'e na maty'ioom ts'iaaⁿ'ñeeⁿ ja, quia jo' cwe' matseicandaa'ndyo ts'iaaⁿ na ty'ioom ja. ¹⁸ Quia jo' juu na mawan-tyjoⁿ, na m'aaⁿya na neiⁿya na mañequia ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe Ty'ooots'om nn'aⁿ na meiⁿcwii na chojnaⁿ'yo' noqⁿ, na nchii nncwantjoⁿ'ya 'naⁿ na macaⁿ'na' ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ooots'om.

¹⁹ Ja meiiⁿ nchii cwiluiindyo moso na mandi'ntjomtyeⁿ nnom patrom 'naaⁿ, saa jnda tqueⁿndyo cheⁿnncq na matseixmaⁿya na ljo' ndaa' cha'tso nn'aⁿ. Mats'aa na ljo' cha majndyeti

nn'aⁿ nncwantjōⁿ cwentaa' Cristo. ²⁰ Quia na m'aa^{ny}a quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, mats'aa cha'na cwii joona na m'a^{na} nacje 'naaⁿⁱ ljeii na tquiaa Moisés cha nncwantjō^{ny}a joona cwentaa' Cristo, meiiⁿ tic'oō^{ny}a nacje 'naaⁿⁱna'. ²¹ Ndo' jo ndaa nn'aⁿ na tic'omna nacje 'naaⁿⁱ ljeii na tqueⁿ Moisés, mats'aa cha'na cwii nquieena cha nncwantjō^{ny}a joona, meiiⁿ na mayuu' m'aa^{ny}a nacje 'naaⁿⁱ ljeii 'naaⁿⁱ nquii Ty'oōts'om nc'e na m'aa^{ny}a nacje 'naaⁿⁱ Cristo. ²² Quia na m'aa^{ny}a ñ'eⁿ nn'aⁿ na cachjoo na cwila'yu'ya n'om, mati mats'aa na cachjoo matseyu'ya ts'oōⁿ cha mati nncwantjō^{ny}a joona. Ndaa cha'tso nn'aⁿ mats'aa na matseixma^{ny}a cha'xjeⁿ joona cha nt'omndye joona nlui'n'maa^{ndy}ena. ²³ Mats'aa cha'tso nmeiⁿⁱ nc'e ñ'loom naya na cantyja 'naaⁿⁱ jo' cwilui'n'maa^{ndy}e nn'aⁿ cha mati nntseijomndyō ñequio naya na cwito'ñoom nn'aⁿ cantyja 'naaⁿⁱna'. ²⁴ 'O manquiu'jndaa'ndyo' quia cwitjomndye nn'aⁿ na nleinom, cha'tsondyena cwileinomna, saa macanda juu ts'aⁿ na nncuee'jndyee nla't'maa^{ndy}e nn'aⁿ juu. Quia jo' cala'jnda'yo' cha'xjeⁿ matseijndeii tsaⁿⁱñeeⁿ. Cjoo'yaya n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Ty'oōts'om cha mati nntseit'maaⁿⁱñê 'o. ²⁵ Saa cjaañjoom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ na cwileinom, jndye nnom na cwila'ljondyena, ee cwicantyyaa' n'omna na nnta'ntjomna, meiiⁿ juu 'naⁿ na cwita'ntjomna tyuaa' cwiwi'ndaa'na'. Jo' chii mati jaa cjoo'yaya n'oō^{ny}a na cwindya'ntjoo^{ny}tyaa^{ny}a nnom Ty'oōts'om nc'e juu na nnto'ñoo^{ny}a na ñequiaaⁿ ndaaya tijoom cwi'ndaa'na'. ²⁶ Cantyja 'naⁿ ja luaa tyoots'aa cha'na mach'ee ts'aⁿ na cwe'

maleinomto na tijndaa' yuu wjaayuu. Cantyja na mandí'ntjõ^{ny}a nnoom, meiⁿ tyoots'aa cha' cwil'a nn'aⁿ na cwe' cwituee'to nnda' naquii' jndye. ²⁷ Nchii nmeiiⁿ mats'aa. Ja ñequio na jndei'na' maju'cja seii'a na catseicandana' na matsa'ntjõ^{ny}a juuna', cha cwii na jnda t'moo^{ny}a ndaa nt'omcheⁿ ticwji'ndyõna' ja na ticwil'uendyõ naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Cristo.

10

Ticala't'maaⁿndyõ meiⁿquia na cwe' nn'aⁿ l'a

¹ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', l'ue ts'ooⁿ na cala'noⁿyo' quia jlui' welooya nn'aⁿ judíos Egipto, cha'tsondyena tyotseintyõ Ty'oõts'om ncwaaⁿ nchquiu nacjoona ndo' cha'tsondyena teinomna Ndaaluee Wee. ² Ndo' na luaa', cha'tsondyena teits'oomndyena na seitjoom'na' joona ñ'eⁿ Moisés quia na tyotseintyõna' nchquiu'ñeeⁿ cjoona ndo' na teinomna ndaaluee'ñeeⁿ. ³ Ndo' mati cha'tsondyena tyocwa'na maná na tquiaa Ty'oõts'om na jnaⁿna' cañoom'luee, ⁴ ndo' cha'tsondyena tyowena ndaatoo na tyocalui'na' quii' tsjõ' na ñ'eⁿ ñ'eⁿna' ñ'eⁿndyena. Nquii Cristo cwiluiiñe tsjõ'ñeeⁿ. ⁵ Saa meiiⁿ na luaa' tyom'aⁿna, maxjeⁿ majndyendyetina ticjaawee'ntyjii Ty'oõts'om ñ'eⁿndyena ee tical'ana yuu na l'ue ts'oom. Macwe' jo' jndyendyena tjana ndyuaa yuu tja nn'aⁿ c'oom.

⁶ Cha'tso nmeiiⁿ na tyotjoomna laxmaⁿna' cwii na ma'mõⁿna' ndaaya na tila'queeⁿ n'oo^{ny}a cwii cwii nnom natia cha'xjeⁿ tyola'queeⁿ n'omna. ⁷ Jo' chii tila't'maaⁿndyõ' cwii na cwe' nn'aⁿ l'a cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye joona ee tso ñ'oom na

teiljeii: “Ty'ewindyuaandye nn'aⁿ na nlcwa' ndo' na nncwe, jnda jo' teicantyjana na l'ana cha'xjeⁿ nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'o^ots'om.” ⁸ Meiⁿ tanc'o^oya na cwe' luaa'ndyo ñ'eⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na tyol'a jooⁿa ee jnaaⁿ jo' na s'aa Ty'o^ots'om na ñecwii xuee tja ntquiuu nchoo' ndyee meiⁿndyena. ⁹ Meiⁿ tacal'aaya xjeⁿ Cristo cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye jooⁿa, ee jo' na tquii canduu jooⁿa ndo' tjana. ¹⁰ Meiⁿ tilancjoo'ndyo' nnom Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye jooⁿa, ndo' jnaaⁿ jo' na jñoom ángel na jndyotseicwjee jooⁿa.

¹¹ Cha'tso nmeiⁿ na tyotjoom weloo welooⁿya, laxmaⁿna' cwii na ma'moⁿndyeyuna' ndaⁿya, ndo' teiljeii jooⁿa' quii' ñ'oom' Ty'o^ots'om cwii na matseijndo'na' n'o^oya chiuu macaⁿna' na c'o^oya ncuemeiiⁿ na macanda. ¹² Jo' chii ts'aⁿ na matseitiuu na meintyjee'tyeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, cats'aañe cwenta na ticju'cjena' juu. ¹³ Ee joo na cwiwinom'yo' na maqueⁿna' xjeⁿ 'o cha cala'tjo^ondyo' nnom Ty'o^ots'om, ticachuii'na' ñequio na cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Saⁿ jom cwiluiiñê na mayoom'm, meiⁿ tijoom quiaaⁿ na juu na maqueⁿna' xjeⁿ 'o nncwinom'na' juuna' na xocandaⁿ nnaⁿndyo' ndo' mati ññequiaaⁿ na ya nluii'ndyo' naquii' juuna'. ¹⁴ Jo' chii 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'o^oya, cantyja 'naaⁿ na nla't'maaⁿndyo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ cwil'a, c'om'yo' cha'na ts'aⁿ na jndei maleinom na nquiaⁿna' na nnt'uii nawil' jom. ¹⁵ Matsjoo' na ljo' ndaa'yo' ee ntyjiiya na 'o cwila'noⁿyo'. Jo' chii queⁿya'yo' cwenta ñ'oom na matsjoo'. ¹⁶ Ee cwiñequiaaya

na quianl'uaa' Ty'oots'om xjeⁿ na cwito'ñooⁿya waso, juu jo' ma'moⁿna' na cwilajomndyo cantyja 'naaⁿ nioom' Cristo. Ndo' quia cwityjaaya tyoo' ma'moⁿna' na cwilajomndyo cantyja 'naaⁿ seiⁿeⁿ. ¹⁷ Ee meiiⁿ na jndyendyo saa ñe'cwii tyoo' cwicwaa'a ndo' nc'e na ljo' ñe'cwii sei' cwiluiindyo.

¹⁸ Cala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ Israel. Nn'aⁿ na cwitquiina sei' quioo' na cwitioona nacjoo' tio wats'om t'maⁿ, xjeⁿñeeⁿ cwilajomndyena cantyja 'naaⁿ quioo' na cwila'cwjeena. ¹⁹ Ndo' na matsjoo na luaa', tila'tiuu'yo' na ñe'catsjoo na juu 'naⁿñeeⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ waa najndei na matseixmaⁿna' meiⁿ nchii na ñe'catsjoo na juu sei' na cwiñequia naⁿñeeⁿ nnom juuna' jndati matseixmaⁿna' ñequio meiⁿquia sei'. ²⁰ Ñ'oom na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', joo nn'aⁿ na tic'omna cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, quia cwila'cjweena quioo', nchii nnom jom cwiñequiana sei'ñeeⁿ, ndaa naⁿjndii cwiñequiana jooa'. ²¹ Ee ticatsona' na nncwe'yo' na njom waso na cwiwe nn'aⁿ na cwila'jomndye ñequio Cristo, ndo' mati nncwe'yo' cwii na matseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ naⁿjndii. Meiⁿ ticatsona' na nlcwa'yo' na cwila'jomndyo' ñequio Cristo, ndo' mati nlcwa'yo' cwii na matseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ naⁿjndii.

²² ¿Aa ñe'cal'aaya na jaa jndaatyaaya nchiiti jom ndo' jom jeeⁿ xueeⁿ jaa?

Ts'aⁿ na matseyu' cats'aaⁿ cha'tso ñequio na wi' ts'oom tyjenn'aⁿñê

23 Waa ñ'oom na cwilue nn'aⁿ: “Wanaaⁿ na nnts'aa ts'aⁿ meiⁿquia na ñe'cats'aa.” N'oom na mayuu' jo', saa ticha'tso mateijndeiina' jom. Mayuu' wanaaⁿ na nnts'aa ts'aⁿ ljo' na l'ue ts'oom, saa ticha'tso mateijndeiina' na nncjaanajneiⁿ jo nnom Ty'o^oots'om. 24 Ee nchii ñequii'cheⁿ nc'oom' ts'om ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ. C'oom' ts'oom cantyja 'naaⁿ nt'omcheⁿ nc'iaaⁿ'aⁿ na cwila'yu', cwaaⁿ cwii na nnts'aaⁿ na nnteijndeiina' jooⁿ na nnc'oonajndana cantyja na cwila'yu'na.

25 Wanaaⁿ na nntquie'yo' cha'tso nnom sei' na cwileil'ua. Meiⁿ tinta'xe'yo' ¿aa cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ sei'ñeeⁿ xjeⁿ na cwila't'maaⁿ'ndyena cwii na cwe' nn'aⁿ cwil'a? Ee na nliu'yo' na ljo' ndaa nnts'aana' na nntsei'ndaa'na' nquiu'yo'. 26 Ee naquii' Salmos matsona': “Tsjoomnancue ñequio 'naⁿ na matseixmaⁿ'na', cha'tso jo' 'naaⁿ nquii Ta Ty'o^oots'om.”

27 Cwii ts'aⁿ na nchii ts'aⁿ na matseyu', xeⁿ maqueeⁿ'ñê cwii 'o waⁿ'aⁿ na nlcwa' ñ'eⁿ'ñê, wanaaⁿ na nncja' xeⁿ aa l'ue ts'om'. Cwa' meiⁿquia na mañequiaa tsaⁿ'ñeeⁿ. Saa cha tintsei'ndaa'na' ntyji' tincwaxe' aa ts'iaaⁿ sei'ñeeⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye nn'aⁿ cwii na cwe' nn'aⁿ l'a. 28 Saa xeⁿ nntso cwii ts'aⁿ njom': “Sei'waañe jnda tacatyeeⁿ'na' cwentaa' cwii na cwe' nn'aⁿ l'a”, jo' chii 'u je' tinlqui' juuna'. Ee meiiⁿ na xocatsei'ndaa'na' 'u xeⁿ na nlqui' juuna' saa nntsei'ndaa'na' ts'om ts'aⁿ na t'moⁿ njom' ee m'aaⁿ ts'oom na ticatsona' na nlqui' juuna'. 29 Matseinaⁿ cantyja 'naaⁿ juu na m'aaⁿ ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ na seicandii 'u, nchii cantyja 'naaⁿ na m'aaⁿ ts'om' nncu'.

Saa nndaā nnts'aana' na nncwax'ee cwiindyoyo' 'o: “¿Chiuu na matsona' na ja catseiljondyoyo' cwe' chiuu na m'aaⁿ ts'om cwiicheⁿ? 30 Ee xeⁿ mañequiaya na quianl'uaa' Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ juu na macwa'a, quia jo' ¿yuu waa na nncju'naaⁿñena' na nntso ts'aⁿ na tixcwe mats'aa?” 31 Quia jo' na cwicwa'yo' ñequio na cwiwe'yo', ñequio meiⁿquia na cwil'a'yo', na cha'tso na cha'tso ñequii'cheⁿ cats'aana' na caluiit'mañeti Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ jo'. 32 Til'a'yo' cwii nnom na cantyja 'naaⁿ jo' nntseilcwe'na' ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ta Jesús, meiiⁿ na ts'aⁿ judío, meiiⁿ nn'aⁿ na nchii judíos, ndo' meiiⁿ joo nn'aⁿ na laxmaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'ooots'om. 33 Malaa'ti' waa na quits'aaya, ee matseijndo na cha'tso cantyja 'naⁿya nncjaawee' n'om nn'aⁿ. Nchii mal'ueendyo na joo na mats'aa na cwe' ja cateijndeina', saa cateijndeina' na majndyeti nn'aⁿ nlui'n'maaⁿndyena.

11

1 Jo' chii cw'aa'ndyo' ja cantyja na mats'aaya ee ja jom'aa'ya cha'xjeⁿ na tyoch'ee Cristo.

Luaa c'om yolcu quia cwitjomndye nn'aⁿ

2 Matseit'maaⁿndyo 'o na ñequii'cheⁿ cwijaañjoom' n'om'yo' ja ndo' cwilawe'yo' ñ'oom na jnda tquaaⁿya ndaa'yo' 3 Saa l'ue ts'ooⁿ na nla'noⁿyo' na tseixmaⁿ Cristo xqueⁿ cwii cwii tsaⁿs'a ndo' juu tsaⁿs'a tseixmaaⁿ xqueⁿ scoom'm cha'xjeⁿ nquii Ty'ooots'om tseixmaaⁿ xqueⁿ Cristo. 4 Jo' chii xeⁿ matiom tsaⁿs'a 'naⁿ xqueⁿ quia matseineiⁿ nnoom oo quia mañequiaa ñ'oom'm, matseijnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ Cristo na cwiluiiñe xqueeⁿ.

5 Saa xuii' cantyja 'naaⁿ cwii yuscu, xeⁿ ticata' xqueⁿ quia na matseineiⁿ nnom Ty'o^oots'om oo quia na mañequiaa ñ'oom'm matseijnaaⁿ'aⁿ saaⁿ'aⁿ. Xeⁿ na ljo' mach'eeⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'cwijom na jnda teinqui' caseii xqueeⁿ. 6 Ndo' xeⁿ tical'ue ts'om yuscu na ñjom 'naⁿ xqueeⁿ, quia jo' cateinqui' xqueeⁿ. Saa nc'e na jeeⁿ t'maⁿ matseijnaaⁿ'na' jom na nnoⁿ soxqueeⁿ oo na nnteinqui' caseii, quia jo' cañjom 'naⁿ xqueeⁿ. 7 Saa tsaⁿ's'a je', ticaty'iomna' na ñjom 'naⁿ xqueeⁿ ee jluii'ñe Ty'o^oots'om ndo' tqueeⁿ na cantyja 'naaⁿ juu na caluiit'maaⁿ'ñê saa wandyo^o cantyja 'naaⁿ tsaⁿ'scu ee tsaⁿ's'a matseit'maaⁿ'ñena' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. 8 Ee quia na s'aa Ty'o^oots'om tsaⁿ's'a, nchii teil'uee'ñê tsaⁿ'scu na tuii na ljo', teil'uee'ñê tsaⁿ's'a na s'aaⁿ tsaⁿ'scu. 9 Meiⁿ nchii na s'aaⁿ tsaⁿ's'a cha cateijndeina' tsaⁿ'scu, s'aaⁿ tsaⁿ'scu cha cateijndeina' tsaⁿ's'a. 10 Manc'e na luaa' waa ndo' nc'e na cwiqueⁿ ángeles cwenta, jo' chii matsona' na cañjom 'naⁿ xqueⁿ yuscu cha m'moⁿ'na' na maju'ñecjeeⁿ nnom saaⁿ'aⁿ. 11 Saa cantyja 'naaⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yu', waa naya 'naaⁿ tsaⁿ's'a nc'e tsaⁿ'scu, ndo' mati waa naya 'naaⁿ tsaⁿ'scu nc'e tsaⁿ's'a. 12 Ee meiiⁿ na mayuu' najndyee s'aa Ty'o^oots'om tsaⁿ'scu ee tsaⁿ's'a, saa mati na mayuu' na m'aaⁿ tsaⁿ's'a ee tsaⁿ'scu, ndo' cha'tsoñ'eⁿ cwinaⁿ na m'aaⁿ Ty'o^oots'om.

13 C'oom'ya n'om'yo', ¿aa ndya' maty'iomyana' na ticañjom 'naⁿ xqueⁿ yuscu na nntseineiⁿ nnom Ty'o^oots'om? 14 Mati ma'moⁿ'yana' ndaaya na matseijnaaⁿ'na' tsaⁿ's'a quia na teincoo sooxqueeⁿ, 15 saa matseit'maaⁿ'ñena' yuscu quia na cwiwiteincoo soxqueeⁿ, ee joona' tseixmaⁿ'na' cwii na matse-

icu'na' xqueeⁿ. ¹⁶ Saa xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na ticjaawee' ts'om ñ'oomwaa', macaⁿna' na catsei'nooⁿoⁿ na meiⁿ jâ meiⁿ nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ, tjaa'naⁿ cwicheⁿ nnom na cwil'aaya.

Tixcwe cwil'ana quia cwicwa'na Cena na tqeⁿ Jesucristo

¹⁷ Ñ'oom na matseiljeitya ndaa'yo' leicandaa nntsjoo na ya cwil'a'yo' ee mach'eenaa' quia cwitjomndyo' juu na cwil'a'yo' matseilcwe'na' 'o nchii na mateijndeiina' 'o. ¹⁸ Ee najndyee jnda mandiiya quia cwitjomndyo' na nla't'maaⁿndyo' Ty'o^oots'om, titjoom' m'aⁿ'yo', ndo' m'aaⁿ ts'o^o na ljo'. ¹⁹ Ee maxjeⁿ nleitquoo'yuu na titjoom' m'aⁿ'yo' cha m'moⁿna' 'ñeeⁿ joo quii'ntaaⁿ'yo' m'aⁿna na xcwee' n'omna jo nnom Ty'o^oots'om. ²⁰ Ndo' nc'e na titjoom' m'aⁿ'yo', jo' chii juu na cwicwa'yo', tiyuu' na tseixmaⁿna' nquii Cena na seijndaa'ñe Ta Jesús. ²¹ Ee quia cwicwa'yo' cwii cwiindyo' matseityuaa'ti na nlcwa' na jndyoñ'oom, meiⁿ tinquiaaⁿ na nntseijomñe cwicheⁿ x'iaaⁿaⁿ na matseyu', ndo' na ljo' nt'om jona ma'ndiina' na ñe'jndo' ndo' nt'om jnda jndyee. ²² ¿Chiuu 'o? ¿Aa maxjeⁿ tjaa'naⁿ l'a'yo' yuu na nleiñ'oom' na nlcwa'yo' ndo' na nncwe'yo'? ¿Aa maxjeⁿ ticuee' n'om'yo' nc'iaa'yo' na mati cwiluiindyee tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om? Ee na laa'ti na cwil'a'yo' cwila'jnaⁿ'yo' joo nc'iaa'yo' na wanty'iaa m'aⁿ. ¿Aa cwila'tiuu'yo' na jeeⁿ xcwe na cwil'a'yo'? Leicandaa nntsjoo na ljo'.

Cantyja na seijndaa'ñe Jesucristo na cuaa Cena (Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

23 Ee nnom Ta Jesús to'ñõⁿya ñ'oom na t'mooⁿya ndaa'yo', na mañejuu teijaaⁿ na seiquioo Judas jom luee nn'aⁿ, to'ñoom tyoo' 24 ndo' jnda na tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ'na', tyjeeⁿ juuna'. Tsoom: “Cato'ñoom'yo' tyoo'waa, cwa'yo' juuna'. Seii'a cwiluiiñena'. Mañequiaandyõ na nnc'io cha nncwañoom'na' 'o. Ñequii'cheⁿ na luaa' nntsal'a'yo' cha cat'mõⁿ'yo' na cwicañjom n'om'yo' ja.” 25 Ndo' mati jnda na tcwa'na, to'ñoom waso, tsoom: “Juu wasowaañe tseixmaⁿ'na' ñ'oomxco na maquãⁿya ñequio nioom'a. Cwii cwii ndii' na cwiwe'yo' juuna', cjaañjoom'tyeⁿ n'om'yo' ja.” 26 Jo' chii ticwii cwii ndii' na cwicwa'yo' tyoo'waa ndo' na cwiwe'yo' na ñjom wasowaa, cwitsat-jei'yuu'ndyo' ndaaⁿ nn'aⁿ cantyja na tue' Ta Jesús, hasta quia na ndyonnaaⁿ'aⁿ.

*Nchii cwe' nntseijomñeto ts'aⁿ quia cwicwa' nn'aⁿ
Cena*

27 Jo' chii meiⁿquia ts'aⁿ na macwaaⁿ'aⁿ tyoo'waa oo ma'om na ñjom wasowaa na tic'oom'ya ts'oom na jnda tseixmaⁿ'na', waa jnaaⁿ'aⁿ nacjoo' seii' ndo' nioom' Ta Jesús. 28 Nc'e na ljo', matsona' na cwii cwii ts'aⁿ cwitjoocheⁿ na nlcwaaⁿ'aⁿ tyoo'ñeeⁿ ndo' na nnc'om na ñjom waso'ñeeⁿ, c'oom'ya ts'oom na aa tjaa'naⁿ cwii nnom cantyja 'naaⁿ'aⁿ na matseicu'na' na nntseijomñê juu jo'. 29 Ee ts'aⁿ na cwe' macwa'to ndo' cwe' ma'uuto meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta na la'xmaⁿ'na' seii' Ta Jesús, juu na macwaaⁿ'aⁿ ndo' ma'om, matseijndaa'ñena' na waa jnaaⁿ'aⁿ cantyja 'naaⁿ'na'. 30 Macwe' jnaaⁿ' na nmeiiⁿ' cwil'a'yo', jo' chii majndyendyo' 'o wii'yo' ndo' tijnda'yo', hasta nt'om nc'iaa'yo'

jnda tja. ³¹ Saa xeⁿ ñequii'cheⁿ na cwiquaaⁿyaaya cwenta aa cwil'aaya yuu na maty'iomyana', quia jo' tixocaⁿna' na nnts'aa Ta Jesús xjeⁿ jaa, ³² ee quia mañequiaa Ta Jesús jaa, luaa' mach'eeⁿ cha ntsaala'nqoⁿ'a ndo' cha ticaⁿna' na nnt'ueeⁿ jaa cha'xjeⁿ nnt'ueeⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue.

³³ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuyoyo', quia cwitjomndyo' na nlajomndyo' na nlcwa'yo' ndo' nncwe'yo' na cwicañjom n'om'yo' na tue' Ta Jesús, cwindo'yo' cwii ndo' cwii x'iaa'yo'. ³⁴ Ndo' xeⁿ m'aaⁿ cwiindyo' 'o na ñe'jndo' cwa'jñeeⁿ na waa waⁿ'aⁿ cha' ticaⁿna' na nnt'uii Ty'ooots'om jom na matseijomñê quia cwilajomndyo' Cena. Nt'omcheⁿ ñ'oom na cwita'x'ee'yo' nqoⁿ, cuajndyaa na m'aⁿ'yo' quia jo' nntseijndaa'ndyo jona'.

12

Jndye nnom ts'iaaⁿ mañequiaa Espíritu Santo

¹ 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyo', l'ue ts'oqoⁿ na caliu'yo' chiuu mach'ee Espíritu Santo na cwican-daaya cwii cwii nnom na l'ue ts'oom cha nnda^a ndya'ntjooⁿya nnom Ty'ooots'om.

² 'O manquiu'jndaa'ndyo' cwitjoocheⁿ na cwila'yuyoyo', tyojaachuuna' 'o cha'cwijom na nchjaaⁿ'yo' na cwe' tyola't'maaⁿndyo'to'yo' joo na cwe' nn'aⁿ ñel'a na xonda^a nla'neiⁿna'. ³ Jo' chii matsjoo ndaa'yo', ts'aⁿ na matseixmaⁿ Espíritu Santo, xocatso na cju'wi'na' Jesús. Ndo' mati xocatso ts'aⁿ na cwiluiiñe Jesús na matsa'ntjoom

juu xeⁿ nchii m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ nacje 'naaⁿ Espíritu Santo.

⁴ Nquii Espíritu Santo jndye nnom mañequiaaⁿ na cwicandaaya cha cwicandaā cwil'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^oots'om. Saa manquiiyeeⁿ mañequiaaⁿ na cwilaxmaaⁿya joo jo'. ⁵ Jndye nnom niom na cwindya'ntjooⁿya nnom Ta Jesús, saa manquiiiti Espíritu matseijndaa'ñê cha'tso joona'. ⁶ Jndye nnom maniom na tjachuii' na cwiwil'ue cha cwicandaā cwil'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^oots'om. Saa nqueⁿ ñe'cwii cwiluiiñê na mateijneiⁿ cwii cwiindyo na cwil'aaya joona'. ⁷ Nnom cwii cwiindyo mañequiaa Ty'o^oots'om cwii nnom na ma'moⁿna' na laxmaaⁿya Espíritu cha nntei'jndeiina' nnc'iaaya na cwila'yu'. ⁸ Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na mañequiaaⁿ na cwiñe'quia ñ'oom' Ty'o^oots'om ñequio na jndo'ya n'om. Ndo' ñ'eeⁿ nt'omndye joona manquiiiti Espíritu mañequiaaⁿ na nndaā nla'neiⁿna ñ'oom cha nla'noⁿ nn'aⁿ chiuu l'ue ts'om Ty'o^oots'om na nnc'omna. ⁹ Ñ'eeⁿndye joona na cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo la'xmaⁿna na cwila'yu'ya n'omna, ndo' nt'omndye joona cwicandaana na nla'n'maⁿna nn'aⁿwii. ¹⁰ Nt'omndye joona cwicandaana na nndaā nl'ana ts'iaaⁿ t'maⁿ na ticaluiina' cantyja 'naaⁿ najndei nquii ts'aⁿ. Ndo' nt'om joona cwicandaana na jeeⁿ ya cwiñequiana ñ'oom na ma'moⁿ Ty'o^oots'om ndaana. Nt'om joona cantyja 'naaⁿ Espíritu mañequiaa Ty'o^oots'om na nndaā ntjeii'na cwenta quia tiyuu' cwii ñ'oom na cwiñequia nn'aⁿ ndo' quia na mayuu' juuna'. Nt'om cwicandaā cwila'neiⁿ nt'omcheⁿ nnom ñ'oom ndo' wandyo^o nn'aⁿ na mañequiaaⁿ

na cwicandaa cwila'teincoo'na chiuu ma'moⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. ¹¹ Espíritu Santo ñecwii cwiluiiñê. Manquiiyeeⁿ mañequiaaⁿ cwii cwii nnom ts'iaaⁿmeiⁿ! ndaa nn'aⁿ cantyjati na l'ue ts'oom.

Luaa matseijomna' na tjat'uii'ndyo ñ'eⁿ Cristo

¹² Matseijomna' cantyja 'naaⁿ! Cristo cha'cwijom ts'aⁿ na majndye tjat'uii' ndo' meiiⁿ jndyena' saa ñecwii ts'aⁿ tseixmaⁿ. ¹³ Ee cha'tsondyo meiiⁿ nn'aⁿ judíos jaa, meiiⁿ cwiluiindyo nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, oo meiiⁿ nn'aⁿ na cwindya'ntjooⁿtyaaⁿya ndaa patrom 'naaⁿya, oo meiiⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿya xjeⁿ 'naaⁿ ncjoo, cwii na jnda teits'oomndyo cwiluiindyo ñecwii seii' Cristo nc'e ñecwii cwiluiiñê Espíritu, ndo' cha'tsondyo jnda to'ñooⁿya jom.

¹⁴ Ee seii' ts'aⁿ nchii ñe'cwii nnom tseixmaⁿ, jndye nnom tjacañjoom'ñê. ¹⁵ Xeⁿ cwe' nntso x'ee ts'aⁿ: “Nc'e na titseixmaⁿya ts'o ts'aⁿ jo' chii ticat-seixmaⁿya cantyja 'naaⁿ! seii' ts'aⁿ.” ¹⁶ Ndo' mati xeⁿ nntso tsua'qui ts'aⁿ: “Nc'e na nchii cwiluiindyo ts'omnnom ts'aⁿ, jo' chii ticat'uiiindyo cantyja 'naaⁿ! seii' ts'aⁿ.” Meiiⁿ na luaa' nntso tsua'qui ts'aⁿ, saa tiyuu' na ljo'. Maxjeⁿ t'uii'na' ts'aⁿ. ¹⁷ Ee xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñequii'cheⁿ n'omnnoom cwiluiiñê, ¿chiuu nnts'aayom na ññeeⁿ? Ndo' mati xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñequii'cheⁿ lua'queeⁿ, ¿chiuu nnts'aayom na nncwjaaⁿ jndye? ¹⁸ Saa Ty'ooots'om jnda seinchoom'm ticwii cwii nnom nmeiⁿ! naquii' seii' ts'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom. ¹⁹ Xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñe'cwii nnom cwiluiiñê, meiⁿchjoo ticandaa'ñe seii' ts'aⁿ. ²⁰ Saa meiiⁿ na jndye nnom na tqueⁿ Ty'ooots'om na tjacat'uiiñê

ts'aⁿ, maxjeⁿ ñ'eⁿ joo jo' canda^a' cwiluiiñe seii' ts'aⁿ.

21 Ts'omnnom ts'aⁿ tijoom nnda^a nntsona' nnom ts'o' ts'aⁿ: “Ja tjaa yuu l'uee'ndyo 'u.” Meiⁿ xqueⁿ ts'aⁿ tijoom nnda^a nntsona' ndaa' nc'ee ts'aⁿ: “Ja tjaa yuu l'uee'ndyo 'o.” 22 Saa jeeⁿ wandyo' waa cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Ee mañ'eeⁿ yuu na ñjoom'ñe ts'aⁿ na cwitjeii'a cwenta na ndoo' nquiuyua na meiⁿ ticaⁿ'na' joona'. Saa jeeⁿ l'uena'. 23 Ndo' cwii cwii nnom seii'a na nquiuyua na tit'maⁿ la'xmaⁿ'na', cwil'aatyaa' cwenta joona', ndo' cwii cwii nnom seii'a na tia nquiuyua na nleitquioo'na' ndaa' nn'aⁿ, cwita'nty'iuu'ndyotyaa' joona' 24 saa joo na tjacañjoom'ndyo' yuu na titia nquiuyua na nnty'iaa' nn'aⁿ joona' meiⁿ ticaⁿ'na' na nla'cuu'ndyo'. Jo' chii cwiwitquioo' na Ty'ooots'om seicañjoom'm cha'waandyoñ'aaⁿ, ndo' joo na cwila'cuu'ndyo', joona' t'maⁿti mañequiaaⁿ na cwila'xmaⁿ'na'. 25 Luaa' waa na s'aaⁿ na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ cha ticatseitiuu ts'aⁿ na ya nnc'oomñe meiiⁿ ticañ'eⁿ cwii joona'. Ee tqueeⁿ nmeiⁿ cha catei'jndeiindyena' cwii cwii nnom seii'a na tjachuii'na'. 26 Manc'e jo' chii quia wi' mach'eena' cwii joo na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ, wi' mach'eena' cha'waañê. Ndo' quia ya cwii joona', cha'waañê yaaⁿ'aⁿ.

27 'O cwiluiindyoy' seii' Cristo, ee cwii cwiindyoy' matseixmaⁿ cwii cwii na tjacañjoom'ñe na matseicanda^a'ñena' seiiⁿ'eⁿ. 28 Maluaa' matseijomna' na jnda' seijndaa'ñe Ty'ooots'om quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena seii' Cristo. Najndyee tqueⁿ apóstoles, nda' we nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom na jnda' t'mooⁿ ndaana, jnda'

ndyee nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ,
 mati nn'aⁿ na nndaä nla'naaⁿ t'maⁿ na xocandaä
 nluina' cwe' najndei nquii ts'aⁿ, nda jo' nn'aⁿ
 na nndaä nla'n'maⁿna nn'aⁿwii, nda jo' nquiee
 na cwila'jndaa'ndye ñ'oom, nda jo' joo nn'aⁿ
 na mats'ia jo' nndaä nla'neiⁿna nt'omcheⁿ
 nnom ñ'oom na tjachuii'. ²⁹ Ticha'tsondye
 cwiluiindy e apóstoles, meiⁿ nchii cha'tsondye
 cwiluiindy e profetas. Ticha'tsondye laxmaⁿ
 nn'aⁿ na cwit'mooⁿ chiuu ma'moⁿ ñ'oom'm.
 Meiⁿ nchii cha'tsondye cwil'a ts'iaaⁿ t'maⁿ na
 tixocandaä nluina' cwe' cantyja 'naaⁿ najndei
 na matseixmaⁿ nquii ts'aⁿ. ³⁰ Meiⁿ ticha'tsondye
 nndaä nla'n'maⁿ nn'aⁿwii. Mati ticha'tsondye
 nndaä nla'neiⁿ ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom
 na macwixjeⁿ cwila'neiⁿ, meiⁿ nchii cha'tsondye
 nndaä nla'teincoo' ljo' cwit'mooⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.
³¹ Jo' chii jo nnom Ty'oots'om queⁿndyo' na
 nla'xmaⁿ'yo' nt'om ts'iaaⁿmeiⁿ na t'maⁿticheⁿ
 la'xmaⁿna'. Ndo' je' ñeca'mooⁿya ndaa'yo'
 cwii nnom na mañequiaaⁿ quii' n'oⁿya na
 cwiluiit'maⁿñeti juuna', nchiiti cha'tso nmeiⁿ'.

13

C'oⁿya na wi' n'oⁿ nc'iaaya

¹ Xeⁿ nndaä nntseinaⁿya nt'omcheⁿ nnom ñ'oom
 na cwila'neiⁿ nn'aⁿ, meiiⁿ ñ'oom na cwila'neiⁿ
 ángeles, saä tic'oⁿ na wi' ts'oⁿya nn'aⁿ, matsei-
 jonna' cantyja 'naⁿya cha'cwijom na c'uaa tsom'
 na cwitjo' oo cha'cwijom ncjo cañjeeⁿ na cantseiiⁿ
 jndyeena'. ² Ndo' xeⁿ nndaä nntseinaⁿ ñ'oom na
 ma'moⁿ Ty'oots'om noⁿ ndo' matsei'noⁿ'a cha'tso
 na wanty'iuu' na matseijndaa'ñê na mandíñ'eeⁿ

cha'tso na matsei'noⁿa, hasta nnda^a nquindyoo ntsjo nc'e na matseyu'ya ts'ooⁿ, saa xeⁿ tic'ooⁿya nawi' ts'ooⁿya nn'aⁿ, meiⁿchjoo tjayuu l'uendyo. ³ Ndo' xeⁿ cha'tso na maleiñ'oⁿ mañequia ndaa ndyeñeeⁿ! ndo' meiiⁿ mañequiandyo na nla'cuee' nn'aⁿ ja ñequio chom, saa xeⁿ tic'ooⁿ na wi' ts'ooⁿ nn'aⁿ, tjaa yuu l'uendyo.

⁴ Juu ts'aⁿ na jnda ntyjii nn'aⁿ, tication ts'om ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ, mal'ueeⁿ chiuu nnteijneiⁿ nn'aⁿ, tita^a ts'oom, titseis'añê titseiscuñê cantyja 'naaⁿaⁿ, ⁵ tintjeiⁿñe ñ'eⁿ nc'iaa', nchii ñequii'cheⁿ na m'aaⁿ ts'om cantyja 'naaⁿ nquii, nchii ntyja ntyja matseiw'ii. ⁶ Juu na cwil'a nn'aⁿ na cwila'tjoondyena, tineiⁿeⁿ, saa quia na majo'ndyo cwil'a nn'aⁿ, m'aaⁿ na neiiⁿeⁿ. ⁷ Ts'aⁿ na jnda ntyjii x'iaa' matseiquii ts'oom cha'tso na matjoom, ñequio na macantyyaa' ts'oom ndo' ñequio na tication ts'oom cantyja 'naaⁿ joona'.

⁸ Juu na m'aaⁿ ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa' tijoom cantycwiina'. Nncue'ntyjo xjeⁿ na tixocala'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na quia nluii, meiⁿ xocala'neiⁿna ñ'oom na tjachuii', meiⁿ xocaⁿna' ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ. ⁹ Ee ticandaa'ñ'eⁿ cwila'nooⁿâ ndo' mati quia nla'nooⁿñ'aayâ ñ'oom'm na cwiñequiaayâ, ¹⁰ saa quia nncwjee' juu na candaa'ñ'eⁿ quia jo' n'ndiina' nmeiⁿ na ticandaa' la'xmaⁿ. ¹¹ Quia ñet'ooⁿ na tyochjoo ja, tyotseinaⁿya, tyotseitiuuya ndo' ñet'oom' ts'ooⁿ cha'xjeⁿ cwii yucachjoo, saa quia na tue'ntyjo chuu'a 'ndi na ñet'ooⁿya cha'na joona. ¹² Ndo' maluaa' waa na matseijomna' cantyja 'naaⁿyâ, je' juu na cwila'nooⁿâ cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om,

matseijomna' juuna' cha'cwijom na manty'iaa' ts'a^n nnon tsjo'jñom na jnda teitsa nnomna'. Saa juu na candaã'ñ'e^n quia na jnda tyjee'cañoom juuna' quia jo' candaã'ñ'e^n nntsei'no^n'a. Je' cwe' xe^nnta^n' xe^nnta^n' matsei'no^n'a saa quia ljo'che^n nntsei'no^n'tcuundyo cha'xje^n nquii Ty'ooots'om candaã'ñ'e^n mawajna^n'a^n ja.

¹³ Niom ndyee nnom na waa ndo' waana': na matseyu'ya ts'om ts'a^n ñ'e^n Ty'ooots'om, na macantyyaa' ts'om ts'a^n ñ'e^n jom ndo' na m'aa^n na jee^n candya' ts'oom jaa, saa t'ma'nti naquii' ntaa^n ndyee nmeii^n, juu na m'aa^n na candya' ts'oom nn'a^n.

14

Nn'a^n na nndaã nla'nei^n ñ'oom na tjachuii'

¹ Jo' chii cjoo' n'om'yo' na c'om'yo' na jnda nquiu'yo' nn'a^n ndo' mati cantyyaa' n'om'yo' na nquii Espíritu Santo ñnequiaa^n na nnda'yo' na nndaã n'l'a'yo' ts'iaa^n 'naa^n' Ty'ooots'om, majndeitiche^n na nndaã ñnequia'yo' ñ'oom'm.

² Ee ts'a^n na matseinei^n mei^nquia nt'omche^n nnom ñ'oom cwe' tomti nnom Ty'ooots'om matseinei^n, nchii ndaa nn'a^n nc'e tjaa 'ñee^n juu na matsei'no^n' ñ'oom'ñee^n. Cantyya 'naa^n' Espíritu Santo matseinei^n ñ'oom na wanty'iuu' m'aa'na', saa tjaa 'ñee^n juu nntsei'no^n' ñ'oom'ñee^n. ³ Saa ts'a^n na mañequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om, 'oonajnda nc'iaa^n'a^n na cwilayu' nc'e ts'iaa^n na mach'ee^n ndo' cantyya 'naa^n' na ljo' cwiñ'omt'maa^n'ndyena n'omna, ñ'oom'ñee^n matseinjoom'na' joona.

⁴ Juu ts'a^n na nndaã nntseinei^n cwiiche^n nnom ñ'oom na tjachuii', jaawijndei che^nque^n cantyya

'naaⁿ Espíritu Santo saa juu ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ nquii Ty'o^oots'om nnom, ts'iaaⁿñeeⁿ mach'eena' na 'oonajnda nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿaⁿ. ⁵ Ya ntyjii xeⁿ cha'tsondyo' ya nlaneiⁿ'yo' nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii' saa neiⁿtyaya na ññe'quia'yo' ñ'oom na ma'moⁿ Ty'o^oots'om ndaa'yo' ee juuna' xcweti, nchiiti juu na matseineiⁿ ts'aⁿ meiⁿnquia nnom ñ'oom na tjachuii'. Macanda xeⁿ na matseiteincoo' ts'aⁿ ñ'oom'ñeeⁿ cha joo nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ nnc'oonajndana nc'e Espíritu Santo. ⁶ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwilayu'yo', meiⁿchjoo xocateijndeina' 'o na nncjo^ocando^o'a 'o xeⁿ na matseinaⁿ cwe' ñ'oom na tjachuii', saa xeⁿ na nntseinaⁿya ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'o^oots'om nooⁿya, oo cwii ñ'oom na matsei'ñoⁿ'a cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm, oo cwii ñ'oom cantyja 'naaⁿ 'naaⁿ na quia nluii, oo cwii ñ'oom na m'mooⁿ ndaa'yo', nmeiⁿ mayuu' nnteijndeina' 'o. ⁷ 'Naⁿ na cwitjo' cha'na tsmaaⁿ ñequio arpa, xeⁿ nchii tjachuii' jndyeena', xotsei'ñoⁿ' ts'aⁿ cwaaⁿ cwii joona' macjo' ts'aⁿ. ⁸ Ndo' sondaro na matiom jndye ntu, xeⁿ tijndaa' c'uaa jndye mach'eeⁿ, tixocala'c'eendye nc'iaaⁿaⁿ na nl'ana ndia'. ⁹ Maluaa' matseijomna' cantyja 'naⁿ'yo', xeⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿ'yo' tijndaa' joona' na cwindye nn'aⁿ, ¿chiiuuya na nla'noⁿ'na ljo' na cwindu'yo? Nntseijomna' cantyja 'naⁿ'yo' cha'cwijom ts'aⁿ cwe' matseixuaato quii' jndye. ¹⁰ Nnts'aacheⁿ'na' jndye nnom na tjachuii' na cwila'neiⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' cwii cwii joona' majndaa' ljo' ma'moⁿ'na'. ¹¹ Saa xeⁿ titsei'ñoⁿ'a ljo' ma'moⁿ ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ cwii ñ'oom'ñeeⁿ,

nantseijomna' ja cha'cwijom ts'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa ndo' maljo'yu ntyjeeⁿ ñ'eⁿ ja. ¹² Jo' chii nc'e na cwila'queeⁿ n'om'yo' na ñequiaa Espíritu Santo na nlaxmaⁿyo' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ, cjoo'ya n'om'yo' na jndye nnom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na nla'xmaⁿyo' na ñequiaana' na nnc'oonajndann'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

¹³ Jo' chii ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom na tjachuii', caⁿ nnom Ty'oots'om na ndaa nntseiteincoom'm juuna'. ¹⁴ Ee xeⁿ matseinaⁿ nnom Ty'oots'om ñequio cwii nnom ñ'oom na tjachuii' na nchii ñ'oomya, na mayuu' matseinaⁿya ñequio espíritu 'naⁿya saa tic'oom' ts'ooⁿ cantyja na mats'aa. ¹⁵ Quia jo' ¿chiiu macaⁿna' na cats'aa? Matsona' na catseinaⁿya cantyja 'naaⁿ espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio na nla'nōⁿya nn'aⁿ ljo' na matseinaⁿ. Macaⁿna' na cataya ñequio espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio na cwila'nōⁿya nn'aⁿ ljo' na mataya. ¹⁶ Xeⁿ quia na matseineiⁿ ñ'oom na tjachuii' matseit'maaⁿndyu' Ty'oots'om, 'u mañequiaa' na quianl'uaaⁿaⁿ ñequio na xcwee'ya ts'om', saa ts'aⁿ na ticatsei'nōⁿ ñ'oom na matseineiⁿ, ¿chiiu nnts'aayuu na nntso Amén? ee cha ntyjii ñ'oom na matseineiⁿ. ¹⁷ Nnts'aacheⁿna' na 'u xcwe mañequiaa' na quianl'uaa' Ty'oots'om saa ticatei-jndeiina' tsaⁿñeeⁿ na nncjaanajneiⁿ na matseiyoom'm. ¹⁸ Mañequia na quianl'uaa' Ty'oots'om na majndyeti ñ'oom na cwichuii' matseinaⁿya, nchiti'o, ¹⁹ saa quia na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, yati ntyjii na cwe' ñe'om ñ'oom nntseinaⁿ na ya nla'nōⁿ nn'aⁿ, nchiiti quii meiiⁿ ñ'oom ñequio ñ'oom na tjachuii'.

²⁰ O nn'aⁿya na cwilayu'yo', cantyja 'naaⁿ natia,

cala'xmaⁿ'yo' cha'na yonch'u saa cantyja 'naaⁿ
na m'aaⁿ' n'om'yo' ñ'oomwaa', cala'xmaⁿ'yo'
cha'na nn'aⁿ na jnda tquiee n'om. ²¹ Ee naquii'
ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii matsona': "Ñequio
ñ'oom na cwichuii' na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ
ndyuaa nntseinaⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ tyuaawaa saa
meiiⁿ na luaa' tixocala'ñ'oom'ndyena chiuu
matsjo^o", luaa' matso nqueⁿ na tseixmaaⁿ na
catsa'ntjoom. ²² Quia na ndaaⁿ nntseineiⁿ ts'aⁿ
ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na maxjeⁿ
matseineiⁿ, juu jo' tseixmaⁿ'na' 'naaⁿ jo ndaaⁿ
nn'aⁿ na tyoola'yu'. Saa juu na ndaaⁿ nntseineiⁿ
ts'aⁿ ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'o^ots'om nnoom
tseixmaⁿ'na' 'naaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu',
nchii cwentaa nn'aⁿ na tyoola'yu'. ²³ Ee quia
cwitjomndyo' na laxmaⁿ'yo' tmaaⁿ' na macwji'
Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ, ndo' xeⁿ cha'tsondyo'
cwilaneiⁿ'yo' ñ'oom na tjachuii', ndo' jo' jo'
nncjaquiee' cwii ts'aⁿ na quia mandiicheⁿ
ñ'oom' Ty'o^ots'om oo ts'aⁿ na tyootseyiu' jom,
nntseitiuutoom na 'o jnda teintjeiⁿndyo'. ²⁴ Saa
xeⁿ cha'tsondyo' cwilaneiⁿ'yo' ñ'oom na ma'moⁿ
Ty'o^ots'om ndaaⁿ'yo' ndo' xeⁿ juu xjeⁿ'ñeeⁿ
nncjaquiee' cwii ts'aⁿ na tyootseyiu' oo ts'aⁿ na
quia mandiicheⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om, nlco'tiana'
ntyjeeⁿ na waa jnaaⁿ'aⁿ ndo' nnc'oom' ts'oom
cantyja 'naaⁿ'aⁿ nc'e ñ'oom na cwilaneiⁿ'yo'.
²⁵ Ndo' na ljo' nleitquioo' cha'tso na wanty'iuu'
na m'aaⁿ' ts'oom. Quia jo' lcoom'm xtyeeⁿ na
nntseit'maaⁿ'ñê Ty'o^ots'om ndo' nntsei'nooⁿ'oⁿ na
mayuu'cheⁿ m'aaⁿ Ty'o^ots'om quii'ntaaⁿ'yo'.

Cha'tso candaq'ya caluii xjeⁿ na cwitjomndyena

26 Quia jo' 'o nn'a^{na} na cwila'yu'yo' quia cwitjomndyo' na cwila't'maa^{na}ndyo' Ty'oots'om, nt'omndyo' 'o cata'yo' salmos, nt'omndyo' 'o cat'mo^{na}'yo' ñ'oom na jnda t'mo^{na} Ty'oots'om ndaa'yo', nt'omndyo' 'o ndaa nlanei^{na}'yo' nt'omche^{na} nnom ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na maxje^{na} cwilanei^{na}'yo', ndo' nt'omche^{na} nc'iaa'yo' cala'teincoo'na chiuu cwit'moo^{na} n'oom'ñee^{na}. Saa cha'tso na cwil'a'yo' caluina' na cateijndeina' na nnc'oonajnda nn'a^{na} na cwila'yu'. 27 Quia na m'a^{na} nn'a^{na} na cwila'nei^{na} ñ'oom na tjachuii', ñequiiche^{na} ñe'we oo ndyeendyena na nla'nei^{na}na. Cwii ndo' cwiindyena nla'nei^{na}na ndo' mati ñ'e^{na} ts'a^{na} na nntseiteincoo' ñ'oom'ñee^{na}. 28 Ndo' xe^{na} quii'ntaa^{na} nn'a^{na} tmaa^{na} cwentaa' Ty'oots'om tjaa'na^{na} ts'a^{na} na nnda^{na} ntseiteincoo' ñ'oom'ñee^{na}, yati na tintseinei^{na} ñ'oom na tjachuii' ndaa^{na} nn'a^{na} na cwila'yu'. Cwe' naquii' ts'om nquii' catseinei^{na} ñequio Ty'oots'om. 29 Ndo' cantyja 'naa^{na} nn'a^{na} na cwila'nei^{na} ñ'oom na ma'mo^{na} Ty'oots'om naquii' n'om, cala'nei^{na} meii^{na} we oo ndyeendye joona ndo' nt'om nc'iaana que^{na} cwenta aa xcwe n'oom'ñee^{na}. 30 Saa xe^{na} waa na m'mo^{na} Ty'oots'om nnom cwiiche^{na} ts'a^{na} na wacatyee^{na} jo' jo', quia jo' juu ts'a^{na} na mañequiaa ñ'oom quiaa^{na} na wanaa^{na} na nntseinei^{na} tsa^{na}'ñee^{na}. 31 Ndo' na luaa' cwii ndo' cwii ts'a^{na} nnda^{na} nntseinei^{na} ñ'oom na ma'mo^{na} Ty'oots'om naquii' ts'om cha nnc'ooliu nn'a^{na} na cwila'yu' ndo' nnc'oola'no^{na}'tina. 32 Juu ts'iaa^{na} na mañequiaa ts'a^{na} ñ'oom na ma'mo^{na} Ty'oots'om naquii' ts'oom, matsona' na joo nn'a^{na} na cwiñequiaa ñ'oom c'omna xje^{na} 'naa^{na} x'iaana na tjom cwiñequiana ñ'oom. 33 Ee Ty'oots'om nchii cañ'ee^{na} cwiluiiñê, jom

cwiluiñê na tjoom' m'aⁿ nn'aⁿ ñequio nc'iaana.

Cha'xjeⁿ cwiwijndaa' quii'ntaaⁿ cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ, ³⁴ quia na cwitjomndye nn'aⁿ na nla't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om, matsona' na joo yolcu ñema'cheeⁿndyo c'omna ee ticwanaaⁿ na nla'neiⁿna xjeⁿñeeⁿ. Macaⁿna' na c'omna nacje 'naaⁿ s'aana cha'xjeⁿ na matsaⁿntjom ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om. ³⁵ Xeⁿ waa ñ'oom na ñe'caliuna, quiejndyeena w'aana, quia jo' cata'x'ena ñ'oom'ñeeⁿ ndaa s'aana. Ee tixcwe na mawax'ee yuscu cwii ñ'oom quia cwitjomndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om.

³⁶ C'oom' n'om'yo' na nchii quii'ntaaⁿ 'o jnaⁿjndyee ñ'oom' Ty'o^ots'om, meiⁿ nchii macandā ñencjo'yo' na jndā to'ñoom'yo' juuna'. ³⁷ Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ cwiindyoy' 'o na matseitiuu na cwiluiñê ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'o^ots'om oo na waa cwii nnom ts'iaaⁿ na mañequiaa Espíritu na matseixmaⁿ, catsei'no^on'qⁿ na ñ'oomwaa' na matseiljeiya, ñ'oom na matsaⁿntjom Ta Jesús juuna'. ³⁸ Saā xeⁿ titseiñ'oom'ñe ñ'oomwaa', tila'ñ'oom'ndyoy' jom.

³⁹ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu', cala'queeⁿ n'om'yo' na nndaa ññequia'yo' ñ'oom' Ty'o^ots'om. Meiⁿ ticala'cu'yo' nn'aⁿ na cwila'neiⁿ nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii'. ⁴⁰ Saā cha'tso cantyja na cwitjomndyoy', caluiina' cha'xjeⁿ na matsona' ndo' ñequio na xcweya m'aaⁿna'.

15

Cristo jndā mawando'xcoom

1 Ndo' je' je' 'o nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo', matseilcwii'ndy^onda'a joo ñ'oom naya na jnda ñet'moo^{ny}a ndaa'y^o'. Ñ'oom'ñeeⁿ jla'y^u'yo' ndo' hasta xjeⁿ je'cheⁿ ndicwaⁿ tyeⁿ m'a^{ny}'yo' cantyja 'naaⁿ' juuna'. 2 Nc'e juu ñ'oom naya'ñeeⁿ cwilui'n'maa^{ny}ndye añmaa^{ny}'yo' xeⁿ cwiljoo'ndyo'tye^{ny}'yo' cantyja 'naaⁿ' ñ'oom na tyoñequiaya ndaa'y^o', meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿ'ndyo na jla'y^u'yo'. 3 Tyo'mooⁿ ndaa'y^o' ñ'oom na to'ñ^o'nya na t'ma^{nti} tseixma^{na}', na tue' Cristo cwentaa' jnaa^{ny}a cha'xjeⁿ cwit'mooⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii, 4 ndo' na ty'iuu nn'aⁿ jom, saa xuee na jnda ndyee tquiaa Ty'o^ots'om na tando'xcoom cha'xjeⁿ na matso ñ'oom'm na teiljeii, 5 ndo' teitquioo'ñê nnom Pedro nda jo' ndaa cha'tso apóstoles. 6 Jnda jo', teinoom' 'om sia^{nto} nn'aⁿ na cwila'y^u', ñejom teitquioo'ñê ndaana na majndyendyeti naⁿ'ñeeⁿ ndicwaⁿ cwita'ndo'na je' saa nt'om jnda tja. 7 Jnda jo' teitquioo'ñê nnom Jacobo ndo' jnda jo' teitquioo'ñê ndaa cha'tsondye apóstoles. 8 Ndo' na macanda mati teitquioo'ñê no^o' ja. Matseijomna' cantyja 'na^{ny}a cha'cwijom cwii yu'ndaa na jnda teinom'na' xjeⁿ na nluiñe. 9 Ee cha'tso nt'omcheⁿ apóstoles, t'ma^{nti} cwiluiindyena nchiiti ja, meiⁿ ticatseixma^{ny}a na nntseicajndyu'na' ja cwii apóstol ee tyoco'wi'a tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ. 10 Saa na matseixma^{ny}a apóstol je', matseixma^{ny}a jo' nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿ'ndyo juuna', ee seijndotyaya naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ, nchiiti nt'omcheⁿ apóstoles, meiⁿ nchii cwiluii ts'iaaⁿ'ñeeⁿ cwe' cantyja 'naⁿ nnc^o,

saa cwiluii juuna' nc'e naya'ñeeⁿ na matseixmaaⁿ.
 11 Quia jo' tints'aa aa ja oo aa joona. Ñ'oomwa'
 ñ'oom na cwiñequiaayâ, ndo' juuna' ñ'oom na jnda
 jla'yu'yo'.

Nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja

12 Cwiñequiaayâ ñ'oom na tando'xcoom jnda
 na tueeⁿeⁿ, quia jo' çchiuu na ñ'eeⁿndyo' 'o
 na cwindu'yo' na taxocata'ndo'xco nn'aⁿ na
 jnda tja? 13 Ee xeⁿ tiyuu' na nnta'ndo'xco
 nn'aⁿ na jnda tja, quia jo' meiⁿ nquii Cristo
 tîcwando'xcoom. 14 Ee xeⁿ tîcwando'xcoom quia
 jo' juu ñ'oom na cwiñequiaayâ cwe' ts'iaaⁿndyo
 juuna' ndo' mati juu na cwila'yu'ya n'om'yo' cwe'
 ts'iaaⁿndyo. 15 Ee xeⁿ na mayuu' na ljo', quia jo'
 matseijndaa'ñena' cantyja 'naaⁿyâ na cwil'aayâ
 na cantuñe Ty'oots'om ee jnda macwil'uuyâ na
 tquiaaⁿ na tando'xco Cristo saa xeⁿ xocata'ndo'xco
 nn'aⁿ na jnda tja meiⁿ xocats'aana' na mayuu'
 na tando'xcoom. 16 Ee joo nn'aⁿ na jnda tja,
 xeⁿ xocata'ndo'xcona, quia jo' meiⁿ nquii Cristo
 tîcwando'xcoom, 17 ndo' xeⁿ tîcwando'xcoom cwe'
 ts'iaaⁿndyo juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê.
 Ndicwaⁿ cho' nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo'. 18 Ee xeⁿ luaa'
 waa mati nn'aⁿ na ñejla'yu' ñ'eⁿñê na jnda tja,
 jnda tsuundye. 19 Ee juu na cwicantyjaa' n'o^onya
 Cristo xeⁿ macandaⁿ xjeⁿ na cwitandoo'a je'
 mawañoom'na' jaa, wanty'iaa'ndyotyaaⁿya na
 cha'tsondye nn'aⁿ.

20 Saa ñ'oom na mayuu'cheⁿ na tquiaa
 Ty'oots'om na wando'xco Cristo. Matseijomna'
 cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'cwijom ntjom na cwiwe'
 jndyee ee quii'ntaaⁿ l'oo jom ts'aⁿ najndyee na

tando'xco. ²¹ Cautyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ, jnaⁿna' na cwiwje nn'aⁿ tsjoomnancue. Mati cautyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ jnaⁿna' na cwita'ndo'xco nn'aⁿ. ²² Ndo' cha'xjeⁿ cautyja 'naaⁿ Adán cha'tsondye nn'aⁿ cwiwje, mati cautyja 'naaⁿ Cristo, cha'tsondye nn'aⁿ nnta'ndo'xcona. ²³ Saa majndaa' na nluii na ljo': najndyee tando'xco Cristo, nda jo' quia na nncwjee'nnaaⁿaⁿ, nnta'ndo'xco nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyewentaaⁿaⁿ. ²⁴ Quia jnda seityuii' Cristo cha'tsoñ'eⁿ na cwila'xmaⁿ na cwiqueⁿ xjeⁿ, ñequio cha'tso na cwitsantjom, quia jo' nntycwii cha'tsoñ'eⁿ. Nda jo' nquii na cwiluiiñê na matsa'ntjoom, ñequiaaⁿ cwenta jo' l'o Tsotyeeⁿ Ta Ty'o^ots'om. ²⁵ Ee tseixmaaⁿ na nntsa'ntjoom hasta xjeⁿ na jnda tju'cje Tsotyeeⁿ nacjee' nc'eeⁿ cha'tso na cwi'oo nacjoom'm. ²⁶ Juu na macanda na nntseityueeⁿeⁿ na matseiwene nacjoom'm, juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ. ²⁷ Ee jnda tju'cje Ty'o^ots'om cha'tso nacjee' nc'ee Cristo, jo' chii quia na matsona' naljo', cwiwitquioo'ya na tic'oomna' nquii Ty'o^ots'om. Ee jom cha'tso jnda tqueeⁿ nacje 'naaⁿ Cristo. ²⁸ Nquii Cristo cwiluiiñê Jnda Ty'o^ots'om. Quia jnda s'aaⁿ na cha'tso na niom cwitue'ndyecje jo nnoom, quialjo' manquiityeeⁿ nncju'ñecjeeⁿ nnom Ty'o^ots'om cha nntseixmaⁿ na tjacautyja na t'maⁿ cwiluiiñê jo ndaa cha'tsoñ'eⁿ.

²⁹ M'aⁿ nn'aⁿ na cwiwits'oomndye cwentaa nn'aⁿ na jnda tja. Saa xeⁿ na mayuu' tjaa'naⁿ na cwita'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja, quia jo' ¿jo' ts'iaaⁿ na cwiwits'oomndyena cwentaa l'oo? ³⁰ Ndo' xeⁿ ticata'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja ¿chiiu na já cha'tso

xjeⁿ m'aaⁿyâ na teincuu' waa na cwitzjooⁿyâ? ³¹ Ee 'io ndi 'io m'aaⁿya na teincuu' na ñe'catseicuee'na' ja. Ndo' na ljo', ñ'oom na mayuu' jo' cha'xjeⁿ mati na mayuu' na mañequiaana' na neiⁿya na cwilui-indyo' nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio Jesucristo na nqueⁿ cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa. ³² Tsjoom Éfeso seijndoya cwii ts'ooⁿ ñequio quioo' wje saa meiiⁿ na ljo' ¿yuu waa na mawantjoⁿ? Ee xeⁿ na mayuu' na ticata'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja yati cal'aaya cha'xjeⁿ cwilue nn'aⁿ: “Cwa cwaa'a ndo' cwaaya ee 'iocha luaa' nncwjaaya.”

³³ Tiñe'quiandyo' na ñe'nquiu'nn'aⁿna' 'o. Waa ñ'oom na matso ts'aⁿ: “Joo nn'aⁿ na tis'a la'xmaⁿ cwila'ndaa'na ts'iaaⁿ na ya na cwiluii.” ³⁴ C'oom'nnda' n'om'yo' cha'xjeⁿ na matsona' na cal'a'yo'. Tsacwi'ntyje'yo' na cwil'a'yo' jnaⁿ ee m'aⁿ nt'omndyo' 'o na ticalaxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om. Matsjoo na ljo' cha calui'jnaaⁿndyo'.

Nmeiiⁿ nlaxmaⁿ seiⁿ nn'aⁿ na nnta'ndo'xco

³⁵ Nnts'aacheⁿna' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na nncwax'eeⁿ: “¿Chiuu nluiiyuu na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja? ¿Chiuu mmaⁿ sei' na nla'xmaⁿna?” ³⁶ Tijndo' ts'om ts'aⁿ na luaa' nncwax'ee, ee tsjaaⁿ na nnom' ts'aⁿ cha'cwijom nncue'na' cha nncwando' ntjom'ndaa. ³⁷ Quia na wjaacanom' ts'aⁿ, nchii ts'oomtsjoo wjaacanoom'm, nnaⁿ wjacanoom'm oo tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo oo cwiicheⁿ nnom tsjaaⁿ. ³⁸ Jnda na jnom' ts'aⁿ tsjaaⁿñeeⁿ, nquii Ty'oots'om mañequiaaⁿ chiuu mmaⁿna' cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom. Cwii cwii nnom tsjaaⁿ mañequiaaⁿ

na nntseixmaⁿ juuna' cha'xjeⁿ na macaⁿna'.
 39 Cha'tso sei' tiñecwii xjeⁿ la'xmaⁿna'. Nn'aⁿ
 la'xmaⁿna cwii nnom sei', quioo' wandyo'
 seiyo' ndo' cantsaa ñequio calcaa cwiicheⁿ nnom
 sei' la'xmaⁿyo'. 40 Mati m'aⁿ cancjuu tsjo'luee
 ndo' m'aⁿ nt'om nnom na cwita'ndo' na tqeⁿ
 Ty'oots'om nnom tsjoomnancue, ndo' joo na m'aⁿ
 tsjo'luee cwichuii' na neiⁿncoo' joona' ñequio juu
 na neiⁿncoo' joo na m'aⁿ nnom tsjoomnancue.
 41 Juu na caxueeñe ñe'quioom' cwichuii'na' ñequio
 na xuee chi' ñequio juu na caxueendye cancjuu,
 ndo' joo cancjuu cwichuii' na xueena' ñequio
 nt'omcheⁿ cancjuu.

42 Maluaa' waa na matseijomna' na cwichuii'
 na nla'xmaaⁿya quia na nntando'xcooya. Sei'ts'o
 na wjaanty'iuu'ñe ts'aⁿ tseixmaⁿna' cwii na nto'
 saa quia na nncwando'xcona', nntseixmaⁿna' cwii
 na tijoom cwii cue'. 43 Juu ts'oo na nncjanty'iuu'
 tseixmaⁿna' cwii na tal'ue saa jeeⁿ neiⁿncoo'
 tseixmaⁿna' quia na nncwando'xcoom. Quia
 na wjaanty'iuu'ñe ts'oo, meiⁿcwii tjaa na nnda
 nnts'aaⁿ, saa quia na nncwando'xcoom jeeⁿ t'maⁿ
 najneiⁿ. 44 Quia na wjaanty'iuu' sei'ts'o 'naaⁿ
 ts'aⁿ tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ tyuaa, saa quia
 na nncwando'xcona' tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ
 Espíritu Santo.

45 Maluaa' waa na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om
 na teiljeii, matsona': “Adán ts'aⁿ najndyee,
 tuiiñe ñ'eⁿ ts'o ndo' s'aaⁿ na tando'”, saa
 nguii Adán na macanda cwiluiiñe Espíritu,
 jom mañequiaaⁿ na cwita'ndo' nn'aⁿ. 46 Nchii
 juu cantyja 'naaⁿ Espíritu tyowaajndyee,
 tyowaajndyee cantyja 'naaⁿ tyuaa, jnda jo'

chii tuaa cantyja 'naaⁿ Espíritu. ⁴⁷ Juu ts'aⁿ na t'oomjndyee s'aa Ty'o^ots'om juu ñ'eⁿ ts'o, tyotseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ tyuaa. Saa nquii ts'aⁿ na jnda we cwiluiiñê na matsa'ntjoom, tseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ cañoom'luee. ⁴⁸ Seii'a nmeiiⁿ la'xmaⁿna' cha'na ts'aⁿ na tuiiñejndyee ñequio ts'o. Saa seii'a na nlaxmaaⁿya quia na nntandoo'xcooya nlaxmaaⁿya cha'na seii' nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

⁴⁹ Cha'xjeⁿ tyowaa Adán na s'aa Ty'o^ots'om maluaa' cwimaaⁿa. Mati xjeⁿ na nntandoo'xcooya mmaaⁿa cha'xjeⁿ waa Cristo na m'aaⁿ cañoom'luee.

⁵⁰ 'O nn'aⁿya, ñe'catsjooya ndaa'yo' sei' ñequio ndei' leicanda^a nntseijomna' joona' yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om meiⁿ 'naⁿ na cwiwi'ndaa' xocanda^a nntseijomna' joona' ñequio joo na ticantycwii na m'aⁿ. ⁵¹ Saa l'ue ts'o^on na nla'noⁿyo' cwii ñ'oom na wanty'iuu' m'aⁿna'. Ticha'tsondyo nncwjaaya saa cha'tsondyo nntseichuiina'. ⁵² Jeeⁿ cjee na nluii na ljo' cha'na cwii ndii' na nntseitsja ts'aⁿ lua'nnom, xjeⁿ na nleic'uaa ndu na macanda. Ee maxjeⁿ nleic'uaa ndu ndo' nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja na tajom cwjennda'na. Ndo' nntseichuii'na' jaa. ⁵³ Ee jaa seii'a nmeiiⁿ na teincoondyo na wjaawi'ndaa'na' nlcwee'na' cwii na tijoom cwi'ndaa'. Jaa seii'a na nncue'na' nlcwaa'a cwii na tijoom ncue', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'. ⁵⁴ Ee juu na laxmaaⁿya na cwiwi'ndaa'na', quia na jnda tcweena' juu na tijoom cwi'ndaa' ndo' juu seii'a na jaawe'na' quia na jnda tcweena' na tijoom cue', xjeⁿñeeⁿ nntseicanda^añena' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii

na matsona': "Jnda seityuii' Ty'ooots'om najndei na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ. ⁵⁵ 'U na mache' na cwiwje nn'aⁿ, ¿je' je' yuu waa na cwii ndaa ntsa' ñ'eⁿndyo? Meiⁿchjoo tjaa yuu cwii cuaa na ncwantjom'." ⁵⁶ Juu jnaⁿ na laxmaaⁿya waa najndei na matseixmaⁿna', jo' chii cwiwjaaya. Ndo' juu ljeii na tqueⁿ Moisés waa najndei na matseixmaⁿna' na mañequiaana' na cat'uii jnaⁿ jaa. ⁵⁷ Saa jndye na quianl'uua' Ty'ooots'om na mañequiaaⁿ na cwinaⁿndyo nc'e nquii Ta Jesucristo na matsaⁿntjoom jaa.

⁵⁸ Nc'e na luaa', 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, caljooⁿndyo'tyeⁿyo' ñequio Ty'ooots'om, ñecwiitco titsawintye'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Ta Jesús ee manquiu'jndaa'ndyo' na jeeⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo juu ts'iaaⁿ nats'aⁿ nnoom.

16

Cwila'tjomna s'om na nl'ana naya nc'iaana na m'aⁿ Jerusalén

¹ Cautyja 'naaⁿ ñ'oom na nla'tjom'yo' s'om na nl'a'yo' naya nn'aⁿ cwentaa' Ty'ooots'om na wi' m'aⁿna Jerusalén, luaa matseijndo'a n'om'yo'. Cal'a'yo' cha'xeⁿ na tsjoo na cal'a ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ ndyuaa Galacia. ² Ticwii xueeneiⁿnc'o' cwii cwiindy'o' 'o calat'ue'yo' cwanti na ñequia'yo' cautyja na cwitantjom'yo'. Quia jo' quia na nncuaya quii'ntaaⁿyo' nchii s'om quia nlat'ue'cheⁿyo'. ³ Ndo' catjeii'ndyo' cwii oo we x'iaa'yo' na cwila'noⁿyo' na joona ya na nnc'ooñ'omna s'om'ñeeⁿ Jerusalén. Quia jo' quia na nncuaⁿ na m'aⁿyo', nntseiljeiya cwii tsom na

nnc'ooñ'omna. ⁴Ndo' xeⁿ macaⁿna' na nncjo'jo' jo', quia jo' nnc'oona ñ'eⁿndyo.

Ñe'cjaacando' Pablo nn'aⁿ na cwila'yu' Corinto

⁵Nncjo' na m'aⁿ'yo' xeⁿ jnda' tjowinooⁿ ts'oⁿndaa Macedonia ee maxjeⁿ matseijndaa'ndyo' na jo' jojndyaa. Jnda' jo' nncuaçañoⁿya 'o. ⁶Nndaa nnts'aana' na nljoo'ndyo' ñ'eⁿndyo' meiiⁿ ñe'cwantindyo xuee oo cha'waa ncueeteiⁿ. Quia jo' 'o nndaa nntsalacwanom'yo' ja nato quia na nncjo' xeⁿ yuu cwijoyo. ⁷Ee ticaljoya ts'oⁿ na cwe' cjee cjee m'aaⁿna' nncwinooⁿ na m'aⁿ'yo'. Ntyjaa'ya cwii ts'oⁿ na majndye xuee nndaa nljoo'ndyo' ñ'eⁿndyo', xeⁿ Ty'oⁿots'om l'ue ts'oom. ⁸Saa jnda' seijndaa'ndyo' na nljoo'ndyotya ñjaaⁿ tsjoom Éfeso hasta na jnda' teinom xuee Pentecostés. ⁹Ee jeeⁿ t'maⁿ maju'naaⁿñena' na mats'aa ts'iaaⁿ 'naaⁿ! Ta Jesús ndo' jeeⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo' meiiⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ na jndoo'ja.

¹⁰Nndaa nnts'aana' na nncuee'cañoⁿom Timoteo 'o. Xeⁿ na ljo', cala'lui'yo' jom cha nljeii'na' na ya nnc'oomñê ñ'eⁿndyo'. Ee mati jom mañejuu ts'iaaⁿ 'naaⁿ! Ta Jesucristo mach'eeⁿ cha'xjeⁿ ja. ¹¹Jo' chii meiⁿcwiindyo' 'o tinc'om'yo' na tila'ñ'oom'ndyo' jom. Ñequio na xcwee' n'om'yo' cateijndei'yo' jom cha quia nlueeⁿeⁿ quii'ntaaⁿ'yo' quia jo' ndyol-cweeⁿeⁿ ñequio na neiiⁿeⁿ. Meiⁿndo'a jom ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'.

¹²Tyocaⁿ'a nnom nquii nn'aaⁿya Apolos na catseijomñê ñequio nn'aaⁿya na cwila'yu' na cwi'oocajndoo'na 'o. Saa na maje'ndyo ticats'aana' ts'oom na ñe'cjaⁿ. Majo' nncuee'cañoⁿom 'o quia na ñnequiaana' na wanaaⁿ.

Xmaⁿndyo' na cha'tsondyo'

13 Queⁿ queⁿyo' cwenta chiuu cwii tsam'aⁿti'yo'. C'om'tyeⁿyo' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om. Catsanajnda'yo' cantyja na cwila'yu'yo' ñ'eⁿñê cha'na nn'aⁿ na 'ooquiendye na ñe'cwii waa na cwil'a. 14 Cha'tso na cwil'a'yo', cat'moⁿyo' na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

15 'O nn'aⁿya, manquiu'yo' na cha'waa ts'o^ondaa Acaya, juu Estéfanos ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ jla'yu'jndyeena ñ'eⁿ Ty'o^ots'om. Joonaa cwijoo' n'omna na cwindye'ntjomna ndaa nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê jo' jo'. 16 Macwe' jo' macaⁿa na catue'ndyo'cje'yo' ndaa nn'aⁿ na la'xmaⁿ cha'na joonaa. Ndo' malaa'ti' cal'a'yo' ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'eⁿndyena na cwhiteijndeii ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om. 17 Jeeⁿ neiⁿya na jnda tyjee'cañoom Estéfanos ja, ñequio Fortunato ñequio Acaico. Cha'cwijom manty'iaya ncjo'yo' na manty'iaya joonaa, ee jnda jla'noomndyena cantyja 'naⁿya cwii na leicandaa nl'a'yo' na tic'oomndyo'. 18 Na jnda tquiena na m'aaⁿya, ñ'oom na jla'candiina ja tquiaana' na t'maⁿ ts'o^o, majo'ti nnts'aana' ñ'eⁿndyo' 'o quia na nlquiennnda'na na m'aⁿyo'. Nn'aⁿ na cwindye'ntjomna cha'na joonaa matsona' na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ joo naⁿñeeⁿ.

19 Ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ ts'o^ondaa Asiawaa cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'. Majuu nn'aaⁿya Aquila ñequio scoom'm Priscila cwiluena na xmaⁿndyo' ndo' majo'ti cwilue nn'aⁿ tmaaⁿ na cwitjomndye w'aana ñequio xuee' nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa. 20 Cha'tsondye

nn'aⁿ na cwila'yu' ñjaaⁿñe cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'. Nc'e na cwiluiindyo' ntseinda Ty'o^ots'om, quia cwitjomndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na tjoom' cwila'yu'yo' ñ'eⁿndyena, cataⁿ'yo' lueena na cwiñe'quia'yo' na xmaⁿndyena.

²¹ Nncō Pablo na matseiljei xueya na matsjooya na xmaⁿndyo'.

²² Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ticajnda ntyjii nquii Ta Jesucristo, quiaa Ty'o^ots'om na quioo ñ'oomwi' nacjoo' tsaⁿ'ñeeⁿ. Quiaaⁿ na matyuaa' cwjee'nnda' nquii Ta Jesucristo.

²³ Nquii Ta Jesucristo quiaaⁿ na c'oom naya na matseixmaaⁿ ñ'eⁿndyo'. ²⁴ Mañequiaana' na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o nc'e jom. Mantyjati luaa'ndyo. Amén.

Ñ'oⁿ xco na tq^en ty'o^ots'om cantxja 'naa'
Jesucristo
New Testament in Amuzgo, Guerrero
(MX:amu:Amuzgo, Guerrero)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Amuzgo, Guerrero

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, Guerrero

amu

Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, Guerrero

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

f19bf10d-b9f4-54f8-aa78-06ee36e6a7cd